

אסטרטגיה למיגור האנטישמיות

2030 - 2024

תוכן

	הקדמה
	השאיפות של האסטרטגיה למיגור האנטישמיות
	<p>עמוד תווך ראשון:</p> <p>הגנה, ניטור ומעקב</p> <ul style="list-style-type: none"> - שאיפה 1: להגן על מוסדות יהודיים, למצוא ולהעניש את העבריינים ולתמוך בקורבנות - שאיפה 2: היהודים יכולים לבטא את יהדותם באופן חופשי ובטוח במוסדות החינוך
	<p>עמוד תווך שני:</p> <p>חינוך ומניעה</p> <ul style="list-style-type: none"> - שאיפה 3: לשרש את האנטישמיות - שאיפה 4: מלובדים במיגור האנטישמיות בכדורגל
	<p>עמוד תווך שלישי:</p> <p>לזכור ולחגוג</p> <ul style="list-style-type: none"> - שאיפה 5: להנציח את הזכרון ולהכיר באבדן - שאיפה 6: להכיר את אורח החיים היהודי בהולנד ולחגוג אותו
	תיאום האסטרטגיה ללוחמה באנטישמיות
	הבהרה פיננסית

הקדמה

הולנד היא ארץ של חירויות, ארץ של כבוד בין אדם אחד למשנהו ושל קבלת ההבדלים בין אדם אחד לשני. החברה בהולנד חופשית ופתוחה, כשלכל אחד ואחת מגיע שוויון הזדמנויות ללא קשר למוצא, צבע עור, דת, נכות (מסוגלות גופנית), אוריינטציה מינית או מגדר. חברה שבה כל אדם ואדם יכול לבטא בחופשיות את זהותו ותרבותו, ובה מתייחסים לכולם באופן שווה. החירויות האלה מעוגנות ומקודשות בחוקה שלנו, והן היסודות עליהן בנויה החברה שלנו. החירויות הללו הן בליבה של הולנד. ממשלת הולנד מאמינה ותומכת בחירויות אלה.

מצער שיהודים אינם יכולים לחוות את אותן החירויות. הקהילה היהודית בהולנד מהווה קבוצה מאוד קטנה של כ-50,000 איש בלבד, שנאלצים לחיות תחת תחושת חוסר בטחון חמורה מדי יום ביומו. רבים מהם אינם מרגישים בטוחים לבטא את יהדותם באופן חופשי ופתוח, ואלה המציגים ביטויים גלויים של אמונתם וזהותם, נתקלים באיומים, אגרסיביות ואף באלימות. רבים חשים שהם נאלצים להפסיק לחבוש כיפה (בגלוי) או, לדוגמא, להסיר את המזוזות מפתח בתיהם. יש ילדים יהודים שנאלצים לנקוט באמצעי הגנה כדי לשמור על ביטחונם בדרכם לבית הספר, ואלה המעורבים בארגון חגיגות יהודיות, צריכים לשקול היטב האם ניתן לדאוג לביטחונם של המשתתפים, אחרת, לא ניתן יהיה לקיים את האירוע. העובדה שישנם אנשים בהולנד שאינם מרגישים בטוחים בגלל שהם יהודים, אינה מתקבלת על הדעת וזו לא המדינה שהולנד שואפת להיות.

הממשלה מבהירה שאין כל מקום או הצדקה לאנטישמיות. האירועים באמסטרדם ב-7 וב-8 לנובמבר 2024, אינם מתקבלים על הדעת ומחייבים בנקיטת פעולות בטוחה והארוך. למרבה המזל, מספר גדול של אנשים התחייבו להגן על היהודים, כולל ראשי הערים והמשטרה, שלעיתים קרובות נמצאים בחזית המאבק באנטישמיות. בנוסף התחייבו לכך גם הפרקליטות הציבורית, המגזר החינוכי ומספר רב של יוזמות חברתיות. אבל, למרות כל המאמצים הללו, אנשים רבים בקהילה היהודית אינם מרגישים חופשיים ובטוחים במדינה שלנו בעת הזו, וזה מביש. מטרת הממשלה היא שהאסטרטגיה החדשה שאנו מפרסמים כאן תעביר מסר ברור שמיגור האנטישמיות הוא עניין הנוגע לכל אזרח הולנדי. לכולנו יש אחריות כחברה להילחם נגד האנטישמיות ולדאוג לכך שהיהודים ירגישו יותר בטוחים בארצנו. הולנד מייצגת חברה פתוחה, מתונה וסובלנית, ולאורח החיים היהודי יש חלק משמעותי בה.

המטרה של האסטרטגיה הזו היא ליצור הולנד חופשית מאנטישמיות. זו מטרה מאוד שאפתנית, אם מבינים שהאנטישמיות קיימת כבר אלפי שנים והעובדה שהאנטישמיות מסרבת להיעקר מהשורש; בכל תקופה בהיסטוריה האנטישמיות התגלתה בצורה חדשה והתאימה עצמה למשבר של אותה התקופה. אבל להולנד ברור ומובן מאליו שעקירת האנטישמיות מהשורש צריכה להיות המטרה שלנו כחברה. הממשלה מעריכה את המאמצים של כל אלה אשר תורמים למשימה הזו, בחינוך, בתחום ביטחון הפנים, במגזר התרבותי, דרך ארגונים חברתיים וכל האחרים.

הממשלה מתגברת את המדיניות הזאת שלה באמצעים קונקרטיים, על ידי כך שהיא קובעת סטנדרטים וגבולות, על ידי הכרה והבעת תמיכה, על ידי הגברת החוסן הנפשי של אזרחים שניתנים בקלות להסתה ותמיכה בדעות אנטישמיות, ועל ידי צמצום שטחי הגידול המאפשרים אנטישמיות בחברה שלנו. מ-2025 והלאה, משרד המשפטים ובטחון הפנים ישחרר באופן מסודר, 4.5 מיליון יורו נוספים, שיוקדשו למדיניות למיגור האנטישמיות. האסטרטגיה הנוכחית היא גם עדכון של האמצעים שהוזכרו במכתב מ-23 לאפריל האחרון¹; בנוסף, האסטרטגיה מתייחסת לנושאים שההועלו בהצעת המדיניות של חברי בית הנבחרים אליאן (Ellian - מפלגת VVD) וביקר (Bikker - מפלגת CU) בנושא התמודדות עם האנטישמיות – השלב הבא². האסטרטגיה הזו היא תוכנית רב שנתית, אשר בה הממשלה, מידי שנה, תבחן את האפקטיביות של האמצעים שננקטו ותשקול תגבורים נוספים. שר המשפטים ובטחון הפנים מתאם את המשך פיתוח האסטרטגיה כאשר חברי הממשלה השונים נושאים באחריות המכרעת בתחומי המדיניות שלהם³. כיועץ כללי לממשלה, המתאם הלאומי למיגור האנטישמיות (NCAB), בתפקידו כיועץ מיוחד לממשלה בנוגע לכלל ההיבטים של המדיניות למיגור האנטישמיות ממלא תפקיד מפתח ומייעץ בכל הנוגע למדיניות ויישומה.

הממשלה תקים בקרוב צוות-משימה למיגור האנטישמיות. זה צוות מומחים שיהיה תחת אחריות שר המשפטים ובטחון הפנים. במהלך השנה הבאה, צוות המשימה יפעל ברמה הגבוהה ביותר ויתחיל להגיש הצעות ספציפיות בנוגע לאמצעים בהם יש לנקוט כדי להגביר את ביטחונם של היהודים. הכוונה לדאוג בין היתר, לביטחונם של הסטודנטים היהודים במכללות ובאוניברסיטאות, איסור הופעתם של נואמים אנטישמיים במכללות ובאוניברסיטאות ולהשלכות הבטיחות של שביתות-שבת בתחנות הרכבת של ה-NS. הממשלה מכירה בכך שיש חשיבות שצוות המשימה יהיה מורכב מנציגי משרדי הממשלה המעורבים, המתאם הלאומי למיגור האנטישמיות NCAB, ראשי הערים, מגזר החינוך, מגזר הספורט, מגזר התרבות, מגזר התחבורה הציבורית ומגזרים חברתיים שונים. כל זאת, כדי שהם יוכלו לפתח וליישם אמצעים המבוססים על האחריות הייחודית שלהם. נציגים של הקהילה היהודית גם כן חברים בצוות המשימה. מזכירות צוות המשימה תשולב בארגון ה-NCAB וצוות המשימה עצמו יוקם לתקופה של שנה אחת.

הקמת צוות המשימה מיישמת גם את ההשלכות של הצעת חברי בית הנבחרים סטופר⁴ (Stoffer) בה ביקש מהממשלה להקים יחד עם האוניברסיטאות וועדת היגוי כדי להילחם באנטישמיות בהשכלה הגבוהה.

"המלחמה באנטישמיות היא לא באחריות היהודים: זהו חלק מההגנה על מדינת החוק הדמוקרטית ועל כלל החברה."

אדו ורדונר (Eddo Verdoner) המתאם הלאומי למיגור האנטישמיות, NCBA

¹ Parliamentary Papers II, 2023-2024, 30950, no. 367.

² Parliamentary Papers II, 2022/23, 36272, no. 2 and Parliamentary Papers II, 2023/24, 36272, no. 8.

³ See annex: Coordination of the Strategy to Combat Antisemitism.

⁴ Parliamentary Papers II, 2024-2025, 36651, no. 17.

אנטישמיות במספרים

לפי הנתונים שהתקבלו מהרשויות המדווחות בשנת 2023, יש גידול בדיווחים על מקרי אנטישמיות. המוקדים העירוניים נגד אפליה קיבלו 154 דיווחים על מקרים של אנטישמיות ב-2023, בהשוואה ל-69 דיווחים כאלה ב-2022. המשטרה תיעדה 880 אירועי אנטישמיות (דיווחים ותלונות שהוגשו) ב-2023, לעומת 549 מקרים ב-2022. מספר האירועים בהם דווח על אנטישמיות שכללו אלימות או אימים גם כן גדל, כאשר המשטרה תיעדה 43 מקרים של מעשי אלימות אנטישמיים ב-2023 בהשוואה ל-28 ב-2022. 80 ממקרי האנטישמיות שתועדו על ידי המשטרה ב-2023 היו מלווים באימים, בהשוואה ל-54 מקרים עם אימים ב-2022.

ב-2023, הפרקליטות הציבורית (OM), תיעדה שב-181 מקרים של עבירות אפליה, העילה לאפליה הייתה אנטישמיות, וזאת בהשוואה ל-94 עבירות אפליה על רקע אנטישמיות ב-2022. ההבדל בין מספר הדיווחים שתועדו על ידי המשטרה ומספר העבירות שדווחו לפרקליטות הציבורית, הוא בחלקו בגלל שרק חלק ממקרי האנטישמיות המדווחים נופל תחת החוק הפלילי ההולנדי. באופן יחסי, הרבה מעבירות האפליה שתועדו על ידי הפרקליטות הציבורית הן על רקע אנטישמי. יותר מזה, חלקן היחסי של עבירות אפליה מיוחדות (חוקי עבירות מיוחדות, שאינן חלק מהעבירות הכלליות) על רקע אנטישמיות גדל בשנים האחרונות. מהמספר הכולל של 535 עבירות אפליה (עבירות אפליה מיוחדות ועבירות מתוקף חוק העונשין הכללי עם אספקט של אפליה) שתועדו על ידי פרקליטות הציבורית ב-2023, שליש מהעבירות היו על רקע אנטישמיות. מתוך מספר עבירות האפליה המיוחדות, היחס של אפליה על רקע אנטישמיות גדל מ-39% ב-2022, ל-48% ב-2023, כאשר רק 0.3% מאוכלוסיית הולנד הם יהודים. (צריך לציין שכשהפרקליטות הציבורית מתעדת את עילת האפליה כ'אנטישמיות', כאשר מישהו אומר משהו מפלה על יהודים, אין זה אומר שמה שנאמר בהכרח כוון נגד אדם יהודי). הגידול במספר העבירות שדווחו לפרקליטות הציבורית הוא בחלקו קשור לטיפול יותר קשוח באפליה בכדורגל, ובכלל זה אנטישמיות.

ב-2023, Meld. Online Discriminatie, הפלטפורמה המקוונת לדיווח על מקרי אנטישמיות, קיבלה יותר דיווחים מאשר ב-2022, עלייה שנבעת בחלקה גם מהמערכת ההסברה להעלאת המודעות אודות פלטפורמת הדיווח. ב-2023 היו 114 דיווחים בהם הייתה מעורבת אנטישמיות, בניגוד ל-16 בשנה שקדמה לה. הנתון הזה מייצג 24% מתוך כלל הדיווחים למרכז הדיווחים. המרכז למידע ותיעוד ישראל (CIDI) פרסם גם הוא ב-9 לאפריל בשנה הנוכחית את מדד מקרי האנטישמיות ב-2023. המדד של 2023 מראה שבהשוואה לשנה שקדמה לה, מספר הדיווחים גדל מ-155 ל-379 מקרים מדווחים (גידול של 245%). מידע זה מבוסס על הגדרת האנטישמיות של הברית הבינלאומית לזכרון השואה (IHRA).

מקורות:

*Jaarlijkse discriminatiecijfers 2022 en 2023**Cijfers in Beeld 2022 and Strafbare discriminatie in beeld 2023**Monitor Antisemitisme Incidenten 2023, CIDI*

עבריינים וקבוצות יעד

בהולנד, הסוכנויות השונות שמפרסמות מספרים על אירועים אנטישמיים, אינן מפרסמות מידע על קבוצות עבריינים. המקורות המובאים כאן מספקים מידע ותמונת מצב על קבוצות עבריינים רק בחלק מוגבל מכל אירועי האנטישמיות.

בהערכת איום הטרור האחרונה, שנערכה על ידי המתאם הלאומי לבטחון ולוחמה בטרור (NCTV), האיום על הולנד (*Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland*), מראה שבאידיאולוגיה של הקבוצות הבאות יש מרכיבים אנטישמיים: קבוצות קיצוניות אנטי-ממסדיות, קבוצות ג'יהאד וקבוצות ימין קיצוני⁵. שתי התנועות האחרונות מסיתות באופן קבוע לאלימות נגד יהודים.⁶

הדו"ח השנתי של AIVD, היחידה לבטחון פנים ההולנדית, בנוגע ל-2023, מצביע על כך שהאיום נגד מטרות יהודיות וישראליות בהולנד גדל. ייתכן שהמלחמה בעזה מפחיתה את העכבות לפעילות אנטישמית על-ידי מוסלמים קיצוניים, שאינם דבקים באידיאולוגיה של ג'יהאד, אבל מחשיבים את האלימות בעזה כהצדקה לתקוף רכוש או אנשים ישראלים או יהודים.⁷

מחקר בנושא אנטישמיות בחינוך העל-יסודי שנערך על ידי Panteia מטעם אגודת אנה פראנק, גילה שכדורגל הוא הקונטקסט הנפוץ ביותר בו תלמידים מעליבים יהודים כקבוצה. העלבונות באים בעיקר מתלמידים בעלי רקע מערבי. בניגוד לכך, עלבונות בהקשר של העימות במזרח התיכון, קשורים לעיתים קרובות יותר לתלמידים בעלי רקע הולנדי-מרוקאי או הולנדי-טורקי.⁸

סקר בנושא היחס ליהודים במחוז דרום-הולנד, בין הולנדים בעלי רקע טורקי, מרוקאי, סורינאמי וקאריבי, מצביע על כך שלהולנדים דו-תרבותיים, יש בדרך כלל יחס חיובי ליהודים. בעת ובעונה אחת מתברר, שהיחס של הולנדים דו-תרבותיים ליהודים יותר מובהק, לחיוב או לשלילה, מאשר היחס של אנשים בעלי רקע הולנדי בלבד. זה נכון במיוחד במקרים של הולנדים טורקים ומרוקאים, שנוטים יותר להיות בעלי יחס שלילי ליהודים, מאשר אנשים בעלי רקע הולנדי, או הולנדים עם רקע סורינאמי או קאריבי. המחקר גם גילה שהעימות הישראלי-פלסטיני הוא הסיבה העיקרית ליחס השלילי.⁹

בנוסף, קבוצות ימין קיצוני מפיצות יותר אנטישמיות מבעבר. לפי הדוח השנתי 2023 של ה-AIVD (שירותי ביטחון הפנים), קבוצות ימין קיצוני הפיצו ב-2023 דברי שטנה הנוגעים ליהודים, הן באמצעים מקוונים ולא מקוונים. רעיון מרכזי בקבוצות ימין קיצוניות, הוא עדיין תיאוריית הקונספירציה האנטישמית של החלפת הגזע הלבן, כלומר, הרעיון שאליטה יהודית מתדלקת הגירה המונית במטרה להחליף או להחליש אוכלוסיות לבנות במדינות מערביות.¹⁰ ה-NCTV הצביע על כך שלתיאוריות קונספירציה יש לעיתים מרכיב אנטישמי, למרות שחסידיהן אינם תמיד מודעים לכך.¹¹

אנטישמיות יכולה לקבל צורות שונות ולהגיע מקבוצות שונות. הממשלה מחויבת למאבק באנטישמיות, ובכוונתה לפעול לפי קבוצות יעד וקבוצות עבריינים.

⁵ Terrorist Threat Assessment for the Netherlands, June 2024.

⁶ General Intelligence and Security Service (AIVD) Annual Report. P.12

<https://www.aivd.nl/onderwerpen/jaarverslagen/documenten/jaarverslagen/2024/04/22/jaarverslag-2023>

⁷ Anne Frank Foundation, *Antisemitisme in het voortgezet onderwijs, 2023*, <https://www.annefrank.org/nl/over-ons/onderzoek/sociaal-onderzoek/onderzoek-naar-antisemitisme/antisemitisme-vo-2023/>.

⁸ Motivaction, *Een verkenning naar de houding tegenover joden in Zuid-Holland, 2024*. <https://pzh.notubiz.nl/document/14177670/1>

⁹ AIVD Annual Report p. 12. <https://www.aivd.nl/onderwerpen/jaarverslagen/documenten/jaarverslagen/2024/04/22/jaarverslag-2023>

¹⁰ Ibid. 18. <https://www.aivd.nl/onderwerpen/jaarverslagen/documenten/jaarverslagen/2024/04/22/jaarverslag-2023>

Terrorist Threat Assessment for the Netherlands 58, May 2023, p. 38.

¹¹ <https://www.nctv.nl/onderwerpen/dtn/documenten/publicaties/2023/05/30/dreigingsbeeld-terrorisme-nederland-58>

השאיפות והמטרות של האסטרטגיה למיגור האנטישמיות

ההתמודדות עם אנטישמיות נמצאת בראש סדר העדיפויות של הממשלה. לשם מימוש האסטרטגיה הזאת נדרשת רמת שאפתנות גבוהה. האסטרטגיה מבוססת על שלשה עמודי תווך:

עמוד תווך ראשון: הגנה, ניתור ומעקב

- שאיפה 1: להגן על מוסדות יהודיים, למצוא ולהעניש את העבריינים ולתמוך בקורבנות
- שאיפה 2: היהודים יכולים לבטא את יהדותם באופן חופשי ובטוח במוסדות החינוך

עמוד תווך שני: חינוך ומניעה

- שאיפה 3: לשרש את האנטישמיות
- שאיפה 4: להיות מלוכדים במיגור האנטישמיות בכדורגל

עמוד תווך שלישי: לזכור ולחגוג

- שאיפה 5: להנציח את הזכרון ולהכיר באבדן
- שאיפה 6: להכיר את אורח החיים היהודי בהולנד ולחגוג אותו

עמוד תווך ראשון:
הגנה, ניטור ומעקב

שאיפה מספר 1:

אבטחת מוסדות יהודיים,

למצוא ולהעניש את העבריינים

ולתמוך בקרבנות

האתגר

המטרה של הממשלה היא לחסל את אנטישמיות, מתוך אמונה שאף אדם לא צריך לסבול מאנטישמיות. לכן, האסטרטגיה של הממשלה כוללת אמצעים רבים שמטרתם למנוע אנטישמיות.

למרות האמצעים הללו, האנטישמיות ממשיכה להרים את ראשה המכוער בחברה שלנו, והשפעת האירועים האנטישמיים משמעותית. קרבנות נאלצים להתמודד עם מצוקה אישית ואף עלולים לאבד בטחון בחברה כולה ולהרגיש ספק לגבי עתיד בטוח בהולנד. הממשלה והקהילה היהודית חייבים לנקוט במספר גדל והולך של אמצעי אבטחה כדי להבטיח שיהודים יוכלו לחיות בהולנד בבטחה. לאירועים אנטישמיים יש השפעה נרחבת גם על החברה בכלל והם מערערים את יסודות החברה שלנו ואת עמודי התווך של שלטון החוק שלנו.

יש לטפל בעבריינים ביד קשה. לכן הממשלה תומכת במדיניות הקיימת של המשטרה והפרקליטות הציבורית, שנותנות להתמודדות באפליה עדיפות גבוהה. הליכי חקירה מתבצעים והפרקליטות הציבורית בעיקרון תמיד תעמיד לדין חשודים במקרים שניתן להוכיח אפליה פלילית. בנוסף, התובע הכללי דורש עונשים כבדים יותר לעבירות כלליות אשר בביצוען היה אספקט של אפליה (כגון העונש על גרימת חבלה, שהיא עבירה כללית, יהיה כבד יותר, אם היו לעבירה אספקטים אנטישמיים).

למרות שבמשטרה ובפרקליטות הציבורית קיימת מדיניות ספציפית לטיפול במקרי אפליה¹², כולל אנטישמיות, יחסית אין דיווחים רבים על אנטישמיות למשטרה, וזה אומר שיתכן שהרבה אירועים (פליליים) אינם מתגלים כלל. כל זה תורם לעובדה שהפרקליטות הציבורית מקבלת שיעור נמוך יחסית של דיווחים על כל המקרים שמתרחשים. דיווח משנת 2018 של סוכנות האיחוד האירופאי לזכויות האדם הבסיסיות, מצא ש-74% מהולנדים יהודיים שחוו אירוע אנטישמי, לא דווחו על האירוע החמור ביותר למשטרה או לכל ארגון אחר¹³. אותו מחקר גילה שרק 20% מההולנדים היהודיים מדווחים על אירוע של אפליה כל-שהוא על רקע היותם יהודים או על רקע דתי. האחוז הזה מגיע ל-52% רק כאשר מדובר באירועים אנטישמיים אלימים. סיבות נפוצות לרמה נמוכה של נכונות לדווח על אירועים (למשטרה) הן הציפיה שלא יהיה מעקב על הדיווח, החשיבה שהאירוע לא היה חמור מספיק כדי לדווח עליו ואי הידיעה איפה ניתן לדווח על אירוע כזה. יחד עם זאת, אנחנו יודעים שיהודים נתקלים באנטישמיות לעיתים קרובות מאוד. אותו מחקר גילה שזה נכון לגבי 97% מהמשתתפים במחקר. הרמה הנמוכה הזו של נכונות הקרבנות לדווח על אפליה (על כל צורותיה), מתבררת גם מדו"ח ניטור הביטחון הפנימי השנתי של ה-CBS – הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ההולנדית.

¹² OM Aanwijzing Discriminatie (Government Gazette. 2018, 68988)

¹³ <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/experiences-and-perceptions-antisemitism-second-survey-discrimination-and-hate>.

השאיפה

הרשויות השונות תספקנה אמצעים ומשאבים המגבירים את חוסנם של מוסדות יהודיים ומחזקים אותם. גם המוסדות היהודיים עצמם ישקיעו באמצעי אבטחה, מכיוון שגם הם רואים עצמם אחראים לעניין. השאיפה של הממשלה היא להבטיח ולוודא שהעלויות הללו לא יפלו באופן לא פרופורציונלי על הקהילה היהודית. בנוסף, הממשלה רוצה לשפר את נכונות האנשים לדווח על אירועים אנטישמיים. השאיפה של הממשלה היא שהקורבנות בעיקרון תמיד ידווחו על כל אירוע, ושדיווחים אלה תמיד יהיו במעקב. היכן שאפשרי, הממשלה מחויבת להסיר את המכשולים המונעים מקורבנות לדווח, ולעזור לקורבנות לדווח על אירועים (למשטרה), בעוד שהרשויות מוודאות שהקורבנות מודעים לכל הדרכים האפשריות לדיווח ויודעים איך לדווח. אם דיווח אודות אירועים אנטישמיים הופך לסטנדרט, זה יוביל למצב שיהיה מעקב על אירועים רבים יותר, וגם יספק תובנה טובה יותר איפה מתרחשת אנטישמיות ומאיפה היא מגיעה.

על מנת לממש את השאיפה הנ"ל, אנחנו נוקטים בצעדים הבאים:

קרן אבטחה

בגין הגידול באנטישמיות בהולנד, בתי ספר, מוסדות ומארגני אירועים יהודיים, דואגים לנקוט באמצעי הגנה או לטפל בבעיות אבטחה בעצמם. אומנם זה מתיישב עם הכוונה לחלוק את האחריות (והעלויות) על האבטחה, אך ייתכן והעלויות שנופלות על הקהילה היהודית, אינן פרופורציונליות.

משרד המשפטים והבטחון מתכנן להקים קרן ובודק כיצד קרן כזו יכולה לתמוך כלכלית בבתי ספר, מוסדות ומארגני אירועים יהודיים, באשר ליישום אמצעי הבטחון. הממשלה מיעדת 1.3 מיליון יורו למטרה זו.

הקמת קרן האבטחה מתיישבת עם הצעתם של חבר בית הנבחרים ההולנדי יטן¹⁴ (Jetten) ובשיתוף עם חברי פרלמנט אחרים, המבקשים מהממשלה לכסות הוצאות נוספות של הקהילה היהודית באבטחת מוסדות ורכוש. מידע בעניין זה יוגש לבית הנבחרים בהקדם האפשרי.

מרכז קשר יחיד עבור קורבנות / ארגון מרכזי

ישנן מספר דרכים בהן ניתן לדווח על אירועים אנטישמיים, הארגונים המוכרים ביותר הם השירותים העירוניים נגד אפליה, הנקראים בראשי-תיבות ADV's, האתר Discriminatie.nl, המשטרה, האתר Meld.OnlineDiscriminatie, המכון ההולנדי לזכויות האדם (College voor de Rechten van de Mens), נציב תלונות הציבור הארצי ונציב תלונות הילדים. מקומות נוספים להגשת תלונות בגין אנטישמיות הם ארגונים חברתיים כמו ה-CIDI.

הממשלה תעשה את המירב כדי להבטיח שקורבנות האנטישמיות יוכלו להגיש תלונה בפני הארגון המרכזי המוצע של שירותים עירוניים נגד אפליה, מתוך הרגשת ביטחון ואמון, ושיקבלו תמיכה מתאימה.

חשוב לכן שלקורבנות תהיה נקודת קשר יחידה שחייבת להיות קלה לזיהוי ונגישה. המערכת הקיימת של השירותים נגד אפליה נבחנת כעת. מאז ה-1 לינואר, 2024, כלל השירותים נגד אפליה מקובצים תחת השם 'Discriminatie.nl'. במשרד הממשלה לענייני פנים וקשרי הממלכה עובדים על תזכיר מסגרת בנושא הארגון המרכזי החדש של שירותים נגד אפליה וכיצד עליו להראות. במסגרת כנסים בהשתתפות מרכז הדיווח Discriminitei.nl, אגודת העיריות ההולנדיות (Vereniging van Nederlandse Gemeenten VNG) וגופים אחרים בתחום, נאסף מידע רלוונטי.

¹⁴ Parliamentary Papers II, 2024-2025, 36651, no. 15.

השנה מתחיל הליך חקיקה ליישום השאיפות והמטרות האלה. המשרד הממשלתי לענייני פנים וקשרי הממלכה ישלח השנה את תזכיר המסגרת, שיכלול את הנקודות המרכזיות, לבית הנבחרים.

הממשלה תומכת בתהליך השיפור שיזמו ה-ADV's - השירותים העירוניים נגד אפליה, ושואפת לעבוד יחד עם השירותים העירוניים נגד אפליה ועם האירגון הארצי לדיווח על אפליה Discriminatei.nl, על מנת לספק חבילה שלמה של תמיכה מתאימה לקורבנות, כדי שאלו יתנו מספיק אמון ברשויות ויבטחו בהן כדי שידווחו אודות אירועי אנטישמיות.

קורבנות רבים של אנטישמיות מדווחים כעת ל-CIDI, במקום לשירותים נגד אפליה.

משרד הפנים וקשרי הממלכה יתייעץ עם ה-CIDI והשירותים העירוניים נגד אפליה, ה-ADV's, כדי להגיע לפרוטוקול מוסכם. הפרוטוקול יכלול הסכמות בין ה-CIDI וה-ADV's בעניין הפניית קורבנות של אנטישמיות ל-ADV's¹⁵, ולהבטיח העברה 'חלקה' של המקרים המדווחים בין הגופים השונים.

בנוסף, ה-CIDI יספק מידע לקהילות היהודיות לגבי התמיכה שמציעים ה-ADV's - השירותים העירוניים נגד אפליה.

Discriminatie.nl גם כן יפנה קורבנות לטיפול עוקב לאחר שדיווחו אודות האירוע עצמו. כרגע המשרד הממשלתי לענייני פנים וקשרי הממלכה מגבש הערכה לגבי הצורה שהטיפול העוקב של הקורבנות צריך ללבוש. הטיפול יינתן מ-2026 ואילך, כשהוא מבוסס בין השאר על הלקחים שנלמדו מהניסיון הגרמני שהצטרב, בנתינת טיפול עוקב לקורבנות אפליה. ארגון הטיפול העוקב יתבצע בשיתוף פעולה קרוב עם, לדוגמא, ארגונים חברתיים יהודיים, ה-JMW (ארגון השירותים החברתיים היהודיים, Joods Maatschappelijk Werk) וארגון תמיכה בקורבנות הולנד (Slachtofferhulp Nederland).

בנוסף, השר לענייני פנים וקשרי הממלכה דאג שמשאבים נוספים יהיו זמינים מ-2024 ואילך (2.5 מיליון יורו לשנה) כדי לאפשר לעיריות לפעול יותר למניעת אפליה ברמה המקומית, עם אפשרות לשיתוף עם ה-ADV's, השירותים העירוניים נגד אפליה¹⁶.

משרד המשפטים והבטחון בהתייעצות עם משרדי הבריאות, הרווחה והספורט ועם ה-NCAB – המרכז הלאומי למיגור האנטישמיות - מקיים שיחות עם ארגון השירותים החברתיים היהודים JMW, בנוגע לפרויקט אפשרי לספק סיוע ממוקד יותר לקורבנות של אנטישמיות (טיפול עוקב, הניתן לאחר שהקורבנות דיווחו אודות האירוע האנטישמי). הממשלה תיתן 0.3 מיליון יורו לשנה למטרה זו. בהשתתפות הכספית הזו הממשלה נותנת מענה חלקי להצעתם של חבר בית הנבחרים יטן (Jetten) ועמיתיו¹⁷, בה הם קוראים לממשלה למצוא חלופות כדי לבטל את הקיצוצים שנעשו בתקציב של ה-JMW, השירותים החברתיים היהודיים.

קורבנות האנטישמיות צריכים להרגיש שמבינים לנפשם. לכן חשוב שהיועצים יהיו בעלי ידע אודות אנטישמיות והשלכותיה על הקורבנות. הם צריכים להכיר צורות שונות של אנטישמיות וכיצד לטפל בצורה מיטבית בקורבנות יהודים. המשרד הממשלתי לענייני פנים וקשרי הממלכה תומך ב-Discriminatie.nl בנושא הקמת אקדמיה ל-ADV, השירותים העירוניים נגד אפליה.

קורסי הכשרה בנושא האנטישמיות לעובדי השירות נגד אפליה יוצעו גם באקדמיה הזו לשירות נגד אפליה וה-NCAB ייעץ בנושא זה.

¹⁵ Networks Overcoming Antisemitism, p. 22.

¹⁶ 2024 Municipalities Fund May Circular | Circular | Rijksoverheid.nl, p. 31 and Annex 3.2-6 on p. 71.

¹⁷ Parliamentary Papers II, 2024-2025, 36651, nr. 15.

מימון מובנה למרכז הידע והמומחיות להתמודדות עם אפליה

בהמשך להצעתו של חבר בית הנבחרים פטרנוטה¹⁸ (Paternotte), המשטרה ערכה פיילוט שבו מפותחת מומחיות ארצית על מנת לתמוך במשטרה בהתמודדותה (במסגרת החוק הפלילי) עם האפליה בחברה. 'חוקרי האפליה' מהווים חלק מהגישה הזו.

הממשלה תספק מימון מובנה למרכז משטרתי המתמחה בהתמודדות עם אפליה (Expertisecentrum Aanpak Discriminatie – Politie, ECAD-P) כדי לחזק את מאמצי המשטרה.

למטרה זו, יש לחזק ולהרחיב את היכולת של המרכז הידע והמומחיות להתמודדות עם אפליה. שיחות בין המשטרה ומשרד המשפטים ובטחון הפנים בנוגע למבנה עתידי של המרכז, יתקיימו בקרוב. במשטרה מאמינים שמרכז ארצי ומתואם המתמחה בהתמודדות נגד אפליה לטובת צוותי ליבה מקומיים, יהיה בעל ערך מוסף משמעותי.

---

¹⁸ Parliamentary Papers II, 2019-2020, 35164, nr. 9.

זיהוי האספקטים האנטישמיים בדיווחים למשטרה

כשאדם מתלונן במשטרה, המשטרה לא תמיד מזהה את האספקטים האנטישמיים באירועים המדווחים להם. לעיתים קורה שקורבנות ועדים כן מצביעים על האספקט האנטישמי של הפשע כאשר הם מדווחים עליו, אבל המשטרה לא מוסיפה את הפרטים האלה לתיעוד של הפשע ולתלונה. חייב להיות שיפור ביכולת של המשטרה לזהות את האספקט האנטישמי של פשע כאשר מדווחים על האירוע, וגם בדרך בה מתעדים את הפשע. ה-ECDA-P (המרכז המשטרתי למיגור האנטישמיות) יחקור את האספקטים המצביעים על אפליה על סמך התלונות המוגשות והדיווח, על מנת שיזהו מקרים של אנטישמיות. לאחר מכן, המרכז המתמחה יצור קשר עם חוקרים מקומיים.

השאיפה של המשטרה היא, שכאשר מתעדים אירועים, שוטרים תמיד יזהו אספקטים אנטישמיים בעצמם, או שיהיו מודעים לכך בהקדם האפשרי.

מערך המשטרה לענייני יהודים, שהינו חלק ממערך "מיומנויות מגוונות" של המשטרה, המייעץ לעמיתים-שוטרים ותומך בהם בנושאים הקשורים ליהדות ואנטישמיות. המערך גם ממלא תפקיד מקשר בין הקהילה היהודית והמשטרה. במכתב ממשד המשפטים ובטחון הפנים מה-14 בנובמבר, צוין שמשאבים נוספים יופנו ל-ECAD-P ולמערך "המיומנויות המגוונות" (כולל מערך המשטרה לענייני יהודים).

באביב 2025, המשטרה יחד עם ה-NCAB וארגונים חברתיים שלהם התמחות רלוונטית, ידונו באמצעים אפשריים שיהפכו אותם ליעילים יותר בזיהוי אנטישמיות; יש לתת תשומת לב מיוחדת לזיהוי גילויי אנטישמיות כשמדובר באירועים הנוגעים בתלונות שהוגשו למשטרה.

בנוגע לגישה אינטנסיבית זו, חשוב גם שלכל קורבן של אנטישמיות תהיה תחושת ביטחון ואמון שתלונתו תטופל כראוי, ושקורבנות האנטישמיות ירגישו שמקשיבים להם כאשר הם מדווחים על המקרה וכאשר הם מגישים תלונה.

שר המשפטים ובטחון הפנים ביקש ממרכז המחקר והנתונים (*Wetenschappelijk Onderzoek-en*) לחקור את הבעיות שאיתן מתמודדים קורבנות האנטישמיות כשהם מדווחים על אירועים וכאשר הם מגישים תלונה.

המחקר הזה יחל ב-2025, ותוצאותיו ישמשו לפיתוח אמצעים חדשים להגביר את הנכונות של הקורבנות לדווח ולהתלונן על אירועים. כפי שכבר הוזכר, זה חיוני שדיווחים יהיו במעקב לאחר הדיווח והגשת התלונה.

שיפוט מהיר

מדיניות של מידה-כנגד-מידה עשויה להיות דרך יעילה נגד אנטישמיות במקרים בהם העבירה כבר התרחשה. במיוחד במקרים בהם קל מאוד להוכיח מבחינה טכנית איזו עבירה בוצעה ומי ביצע אותה וכאשר ניתן להחזיק את החשוד במעצר, אפשר להשתמש בהליך שיפוט מהיר. לדוגמא, במקרה של פשעים אלימים, בהם קיימות ראיות מספיקות וזמינות מיידית. שיפוט מהיר מתאים במיוחד למצבים בהם תופשים את העברין 'על חם'.

במקרה של פשעים עם מרכיב אנטישמי שהוא כמובן מרכיב אפלייתי, המשטרה והפרקליטות אכן מפעילות הליכי שיפוט מהיר במידת האפשר.

התערבויות חינוכיות התנהגותיות כחלק מהענישה של עבריינים שביצעו עבירות אנטישמיות

כפי שהובטח במהלך הדיון בבית הנבחרים שנערך ב-13 בנובמבר, משרד המשפטים ובטחון הפנים ישלח מכתב לבית הנבחרים בתחילת 2025, בנוגע לכך שבית המשפט, במקרים של אנטישמיות, יוכל להטיל התערבויות התנהגותיות שיוצאו לפועל על ידי שירות המבחן. זה כולל את האפשרות של בית המשפט להטיל תנאי מיוחד הכולל מרכיב חינוכי.

מכתב זה יכלול את ההצעה של חבר בית הנבחרים במנגה¹⁹ (Bamenga) ללמוד את המכשולים הקיימים המקשים על הטלת עונשים חינוכיים, ואת התחייבותו של ראש הממשלה לחקור את הרעיון המוצע, שצעירים המבצעים עבירות אנטישמיות, יקבלו מבית המשפט צו הכשרה, לדוגמא בצורת ביקור חובה במחנות המעבר וסטרבורק או ווכט .

---

¹⁹ Parliamentary Papers II, 2023-2024, 30950, nr. 394.

הצעת חוק בעניין העילה להחמרת הענישה במקרה של מרכיב אפלייתי, כולל אנטישמיות

עבריינים המבצעים פשעים בעלי אופי אנטישמי, חייבים לקבל עונש כבד.

הממשלה רואה בחיוב את העובדה שנפתח דיון פרלמנטרי בהצעת החוק; לפי הצעת החוק הזו יש לשנות את חוק העונשין כך ובמידה ויש לפשע מרכיב אפלייתי, זה יהווה עילה סטטוטורית להחמרת העונש; הממשלה תומכת בהצעת החוק הזאת.

שר המשפטים ובטחון הפנים יציג את עמדת הממשלה במהלך הדיון הפרלמנטרי. העילה להחמרת העונש, תחול גם על עבירות רגילות בעלות אופי אנטישמי. אם תתקבל הצעת החוק הפרטית, עונש המאסר המירבי המוטל על הפשע הנדון, במידה ויש לו מרכיב אפלייתי, יוחמר בשליש, וזה כולל גם מקרים של אנטישמיות.

הפללה של הכחשת השואה

בנוסף, החוק החדש שנכנס לתוקף ב-1 באוקטובר, 2024, קובע שמקרים ואמירות או התבטאויות בהן יש מחילה, הכחשה, והפיכה גסה לטריוויאלי, של פשעים בינלאומיים (כולל השואה) באופן פוגעני, ניתן להעניש כעבירה ספציפית של לשון הרע כנגד קבוצה (סעיף 137c לחוק העונשין).

מחקר על הפללת אנטישמיות במדינות אחרות

מחקר ראשוני להכרת הנושא נערך כעת, בין היתר בחלקו במטרה ליישם את הצעתם של חברי בית הנבחרים ביקר (Bikker) ו-אליאן (Ellian)²⁰, במטרה לתת מענה לשאלה כיצד התנהגות אנטישמית מופללת בבלגיה, צרפת וגרמניה.

תוצאות המחקר צפויות להגיע עד סוף 2024. לאחר מכן תתבצע הערכה כדי לברר כיצד הפרקטיקה של המשפט הפלילי ההולנדי משתווה להפללה והענשה במדינות שהוזכרו לעיל.

בעתיד הקרוב, ובשיתוף עם ה-NCAB, שר המשפטים ובטחון הפנים יקיים גם דיונים בנושא כיצד להתמודד עם האנטישמיות, עם חברי ממשלה ממדינות שכנות, כולל גרמניה ואוסטריה. בכוונת הממשלה ליישם בהולנד ככל הניתן דוגמאות חיוביות מארצות אחרות.

לוח מכוונים - כמעט בזמן אמת - של תקריות של אפליה/אנטישמיות

הממשלה מאמינה שחשוב מאוד שתהיה תובנה מהירה, הקרובה ככל האפשר לזמן האמת, לאירועים בהם מעורבים אנטישמיות, גזענות ואפליה.

השר לענייני פנים וקשרי הממלכה ושר המשפטים ובטחון הפנים מתכוונים לברר אם כבר מאמצע 2025 ניתן להפעיל לוח מכוונים ארצי מקוון לשימוש על-ידי כל השותפים לפעולות למיגור האנטישמיות; לוח המכוונים הזה ישמש לתיעוד אירועים לפי העילה לאפליה.

²⁰ Parliamentary Papers II, 2023-2024, 30950, no. 379.

זה יאפשר לעיריות, עובדי מניעה וחוקרים ראייה והבנה ברורות יותר של אירועים ומגמות אנטישמיות.

פיתוח תובנות לגבי התפתחויות הקשורות לאנטישמיות מקוונת

בלתי אפשרי למגר את האנטישמיות בהולנד ללא קבלת תמונה כוללת של האנטישמיות על כל האופנים בהם היא מתגלה בהולנד. במקביל, חשוב להכיר ולהבין טוב יותר את גילויי האנטישמיות בשפה ההולנדית ברשת. המידע והתובנות האלה נחוצים גם כדי לנהל את השיח אודות גילויי האנטישמיות האלה עם חברות המדיה החברתית.

המעקב אחרי התפתחויות האנטישמיות וגילויים אחרים של שנאה ואפליה במדיה המקוונת ומחקר התופעות האלה חייבים להערך באופן שיטתי בפרקי זמן קבועים.

ה-NCAB ידאג לכך שאחת לשנה יערך מחקר אודות גילויי אנטישמיות בשפה ההולנדית במדיה המקוונת.

מאמצים בינלאומיים למיגור האנטישמיות

בנוסף למאמצים ברמה הארצית, הולנד נרתמת מזה זמן רב למלחמה באנטישמיות ולקידום אורח החיים היהודי ברמה הבינלאומית. הולנד מדגישה את המחויבות הזו בפורומים בינלאומיים שונים, בכלל זה, האו"ם, האיחוד האירופי, ארגון הביטחון ושיתוף הפעולה האירופי (OSCE) והברית הבינלאומית לזיכרון השואה (IHRA).

לאור האלימות שהתרחשה לאחרונה באמסטרדם, הולנד העלתה את חשיבות המלחמה באנטישמיות בוועדת ענייני החוץ שנערכה ב-18 בנובמבר, וקראה לשרי החוץ של האיחוד האירופי להשתמש במערכות שלהם במאמץ משותף בתחום הזה.

בנוסף, נערכה התייעצות נפרדת בה, בנוסף להולנד, השתתפו גם צרפת, גרמניה, פורטוגל, פולין ושבדיה; בשיחות השתתפה גם גברת וון שנורביין (Von Schnurbein), מתאמת הנציבות האירופאית למלחמה באנטישמיות וקידום אורח החיים היהודי. במסגרת האיחוד האירופי, הולנד גם מקדמת בצורה פעילה את אימוץ ההכרזה של המועצה האירופאית על-ידי מדינות האיחוד, בנושא קידום אורח החיים היהודי ומלחמה באנטישמיות. הולנד גם תורמת למעקב והטמעה של דו"ח המצב האחרון של האיחוד האירופי, המערך את היעילות של האסטרטגיות הלאומיות נגד אנטישמיות של כל אחת מהמדינות החברות באיחוד.

ה-NCAB משתתף בקבוצת עבודה של האיחוד האירופי בנושא המלחמה באנטישמיות. ב-17 ליולי, 2024, הולנד גם הצטרפה ל-33 מדינות נוספות בתמיכה בהנחיות הגלובליות נגד אנטישמיות ה-Global Guidelines for Countering Antisemitism. ההנחיות האלה, שאינן בעלות תוקף חוקי, מסייעות למדינות להמשיך ולשפר את ההתמודדות שלהם באנטישמיות. ב-יוני 2024 ה-NCAB גם ארגן את הכנס האירופאי הראשון בנושא התמודדות באנטישמיות באמצעות הדין הפלילי. הכנס נערך בהאג, שם היתה לתובעים מ-15 מדינות שונות, הזדמנות להחליף ביניהם מניסיונם והפתרונות שהפעילו. ה-NCAB יארח את המפגש הבא בנושא הזה ב-2025.

כנס אירופאי של שירותי התביעה הציבורית בנושא האנטישמיות

על מנת לעודד שיתוף של ידע וניסיון בין המדינות האירופאיות בהתמודדות באמצעות המשפט הפלילי עם האנטישמיות, ה-NCAB ארגן את הכנס האירופאי הראשון של שירותי התביעה הציבוריים בנושא אנטישמיות (ECPPSA), ב-4 וב-5 ביוני 2024. במהלך האירוע, תובעים מ-15 מדינות אירופיות החליפו ביניהם ידע על גישות המשפט הפלילי לאנטישמיות. בעקבות הצלחת הכנס ה-NCAB החליט לארגן כנס נוסף ב-2025.

שאיפה מספר 2: היהודים יכולים לבטא את יהדותם באופן חופשי ובטוח במוסדות החינוך

האתגר

כל היהודים יכולים לחיות ולקיים את הזהות היהודית, הדת היהודית ואורח החיים היהודי שלהם, בחופשיות וללא הפרעה. אבל, הרבה מהיהודים, דתיים וחילוניים, אינם חשים בטוחים. הרבה יהודים המבטאים בגלוי את יהדותם וזהותם, חשופים לאיומים, אגרסיביות ואפילו אלימות. מחקרים הצביעו על כך ש-70% מבין נשאלים השייכים ליהדות הולנד ושהשתתפו במחקרים, אמרו שהם נמנעים מלעטות בציבור סמלים שעלולים לזהותם כיהודים²¹. רבים חשים צורך להגביל את ביטוי היהדות הגלויים לתחום ביתם בלבד.

בתי ספר בכלל ואוניברסיטאות בפרט, הינם מקומות בהם תלמידים וסטודנטים יהודים אמורים לחוש בטוחים לבטא את זהותם היהודית. אך רבים אינם מרגישים (לאחרונה) בטוחים לעשות זאת בפומבי, מהפחד שאחרים יתעמתו איתם בגין הסכסוך במזרח התיכון, או שיצטרפו להצטדק על היותם יהודים. תלמידים וסטודנטים נתקלים גם בדעות קדומות, אנטישמיות ותיאוריות קונספירציה. זה לא רק משפיע על החופש האישי שלהם להיות יהודים, אך גם משפיע לרעה על היכולת שלהם ללמוד בחופשיות ובביטחון, ללא חשש מאלימות (פיזית).

השאיפה

השאיפה של הממשלה היא שכל אחד ואחד יוכל לבטא בחופשיות את האמונות הדתיות שלו בפרהסיה, בלי להרגיש שהוא נמצא בסכנה. הממשלה ההולנדית תומכת ומייצגת הולנד מכלילה, בה יש התחשבות אחד כלפי השני, ויש הבנה וקבלה של אופני הביטוי והפרקטיקות הדתיות והתרבותיות השונות. אסור שהשתתפותם של יהודים, ושל אורח החיים היהודי, בחיים הציבוריים יוגבלו וצריכה להיות סביבה מכלילה ובטוחה, בפרט בבתי הספר והאוניברסיטאות. הממשלה ההולנדית סבורה כי זה בלתי מתקבל על הדעת ובלתי נסבל שתלמידים, סטודנטים ועובדים יהודים צריכים להסתיר את יהדותם, מכיוון שהם פוחדים. זה חשוב ביותר שסטודנטים ותלמידים יהודים יוכלו ללמוד בסביבה בטוחה חברתית ופיזית. יש חשיבות עליונה לכך שאנשים יוכלו לבטא את זהותם בכל מקום, וזה כולל כמובן את בתי הספר ומוסדות החינוך.

כדי להגשים את השאיפה הזאת, ננקוט בצעדים הבאים:

פעולות בחינוך היסודי

הצעת החוק "חינוך חופשי ובטוח"

הצעת החוק לחינוך חופשי ובטוח, שצפוי להיכנס לתוקף ב-1 באוגוסט 2026, נועד לחייב בתי ספר יסודיים, בין היתר, לאבחן תמונה כוללת ולדאוג להבנה טובה יותר לגבי הבטיחות בבתי הספר, עם חובת תיעוד של כל תקרית בעלת אופי בטיחותי (כולל אפליה), כשבתי הספר נדרשים גם לבצע הערכה שנתית של מדיניות הבטיחות שלהם.

²¹ Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jewish people in the EU. European Union Agency for Fundamental Rights. March 2019, p. 17. See: <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/experiences-and-perceptions-antisemitism-second-survey-discrimination-and-hate>.

חיזוק אמצעי הביטחון החברתיים

שר החינוך, התרבות והמדע מזכיר לבתי הספר באופן פעיל, את חובת הדאגה מתוקף החוק שלהם בכל הנוגע לביטחון חברתי, ומציע לבתי הספר כלים להבטיח את הדאגה לביטחון החברתי. משרד החינוך, התרבות והמדע מקיים קשר הדוק עם רשות הפיקוח על החינוך, וועדות מגזריות, ארגונים חברתיים והיחידה המתמחה ביציבות חברתית, כאשר הם מחליפים ביניהם מידע על סימנים של חוסר ביטחון, מתיחויות חברתיות וקיטוב, בשיתוף עם ה-NCAB.

במאי 2024, המדריך "התמודדות עם תקריות אנטישמיות" (*Omgaan met antisemitische incidenten*) פורסם על ידי משרד החינוך, התרבות והמדע, בשיתוף עם ארגונים חברתיים שונים.

המטרה של פרסום המדריך היא לסייע לבתי ספר ומורים, לזהות, להתמודד עם ולדווח על תקריות אנטישמיות. זה כולל הפניות למשאבים חינוכיים וקורסי הכשרה לאנשי מקצוע, שעוזרים להבטיח שיינקטו צעדים נאותים, במקרים של תקריות אנטישמיות²². לאחר האירועים של ה-7 וה-8 בנובמבר המדריך הופץ למוסדות חינוך שוב באופן מיידי.

משרד החינוך, התרבות והמדע ממשיך למקד את תשומת ליבם של מוסדות חינוך, למשאבים חינוכיים זמינים וקורסי הכשרה, שמטרתם לזהות ולהתערב במקרה של אנטישמיות וצורות אפליה אחרות.

המשרד ימשיך להפיץ את המידע האמור דרך, למשל, עלוני מידע, היחידה המתמחה באזרחות (*Expertisepunt Burgershchap*), האגודה לבתי ספר ובטיחות (*Stichting School en Veiligheid*) ו/או מערכות הסברה.

פעילות במוסדות להשכלה נוספת (חינוך מקצועי על-יסודי (mbo), השכלה מקצועית גבוהה (hbo), השכלה אקדמית (wo))

הגברת בטיחות חברתית במוסדות החינוך המקצועי העל-יסודי במוסדות ההשכלה הגבוהה

שר החינוך, התרבות והמדע עובד כדי לחזק את הבטיחות החברתית של כל מי שלומד או עובד במוסדות להשכלה נוספת או השכלה גבוהה. אין כלל מקום לאנטישמיות בסביבות לימודים ועבודה בטוחות.

השר עובד גם על גישה משולבת לבטיחות חברתית בהשכלה גבוהה.

חלק אחד מגישה זו הוא עיגון משפטי של חובת הדאגה לביטחון חברתי בחינוך המקצועי העל-יסודי ובהשכלה²³ הגבוהה. ביישום הגישה המשולבת ובעיצוב חובת הדאגה, אנטישמיות היא אחד הגורמים הנלקחים בחשבון, מאחר ואנטישמיות היא אחת הגורמים היוצרים חוסר-ביטחון חברתי.

בהתאם למוסכם ב"הסכם המנהלי להשכלה גבוהה ומחקר 2022", אוניברסיטאות ומכללות, עובדות על דרך לניטור בטיחות חברתית.

²² <https://www.nieuwsbrievenminocw.nl/actueel/nieuws/2024/05/23/handreiking-omgaan-met-antisemitische-incidenten-op-scholen-gepubliceerd#:~:text=De%20handreiking%20biedt%20scholen%20informatie,raadplegen%20voor%20ondersteuning%20en%20advies.>

²³ Parliamentary Papers II (2022-2023) 29240, No. 131

במהלך שיחות עם האגודה ההולנדית של המכללות (*Vereniging Hogescholen, VH*) ואיגוד האוניברסיטאות של הולנד (*Universiteiten van Nederland, UNL*) על אפשרויות לניטור בזה, שר החינוך, התרבות והמדע ישוחח איתם גם על האפשרות לכלול בניטור כיצד סטודנטים ועובדים יהודים חווים את בטיחותם. בכל הנוגע למוסדות החינוך המקצועי העל-יסודי, תיבחן האפשרות לפתח את מערכת הניטור המשולבת של בטיחות חברתית במוסדות החינוך האלה כך שתכלול גם ביטויים של אנטישמיות

העלאת הנכונות לדווח על תקריות אנטישמיות ולשפר את האמצעים לכך

כחלק מהגישה המשולבת לבטיחות חברתית, שר החינוך, התרבות והמדע בוחן כיצד ניתן לשפר את הליכי התלונה והדיווח במסגרת ההשכלה הגבוהה. זה כרוך בהערכת דרכי פעולה אפשריות כאשר מתמודדים עם תלונות ודיווחים על אנטישמיות, למשל, כאשר מתייחסים לשרשרת המשפט הפלילי. התוצאות הראשונות של בדיקה זו, צפויות בתחילת 2025.

יתקיימו גם דיונים עם יועצים חסויים ונושאי תפקידים אחרים המעורבים בבטיחות חברתית, בנוגע למה הם זקוקים, כדי לזהות ולהתמודד עם אנטישמיות. מפתחים גם מדריך רלוונטי ליועצים חסויים בהשכלה הגבוהה.

דיונים אלה יספקו בסיס להערכה, יחד עם אגודת המכללות ואיגוד האוניברסיטאות (ה-VH וה-UNL), כיצד לדאוג להמשך, למשל על ידי פיתוח קורסי הכשרה או סדנאות.

בפרט ביחס להפגנות במוסדות חינוך, שר החינוך, התרבות והמדע מדגיש בפני ההנהלה את חשיבות הדיווח המידי כשמישהו אשם באנטישמיות ונקיטת פעולה מיידית במוסד אם מישהו מתנהג בניגוד לכללים של המוסד.

הבטחת הכללה חברתית ודתית וקידומה

שר החינוך, התרבות והמדע תומך במוסדות להשכלה גבוהה המיישמים את המסגרת הלאומית לרווחת הסטודנט -2023-2030²⁴ לכן, הממשלה מעודדת מוסדות חינוך לאמץ מדיניות והליכים יותר מכלילים, שלוקחים גם בחשבון תלמידים וסטודנטים שרוצים להביע את דתם וזהותם ולבטא את דתם בדרכים שונות (כגון חדרי תפילה). גם בהתאם למימוש היעד של החינוך המקצועי העל-יסודי, מעודדים את מוסדות החינוך האלה לשפר את רווחת התלמידים בהם ולייצר סביבה יותר מכלילה.

על מנת למגר את הקיטוב והאפליה בכיתות, יש לתמוך במורים במוסדות לחינוך על-יסודי ולהשכלה גבוהה, במאמציהם לעודד את קיומה של קהילה לימודית שתדון באירועים משבשים בחברה, כגון הסכסוך במזרח התיכון. למטרה זו, משרד החינוך, התרבות והמדע נותן ב-2024 מענק לפלטפורמת פרויקט טראינפו TerInfo של הקתדרה של ביאטריס דה גראף (Beatrice de Graaf) באוניברסיטת אוטרקט, המתמקד ביוזמות אלה. בנוסף, האגודה לבתי ספר ובטיחות תומכת במורים בחינוך המקצועי העל-יסודי (כמו גם חינוך יסודי וחינוך תיכון), בדיונים קשים אלה.

דיונים תקופתיים בין שר החינוך, התרבות והמדע וה-NCAB

שר החינוך, התרבות והמדע ייפגש בקביעות עם ה-NCAB, כדי לדון בהתפתחויות בביטחון החברתי של סטודנטים יהודים, כמו גם התקדמות מדיניותה וממצאיה.

²⁴ https://ecio.nl/wp-content/uploads/sites/2/2023/08/ECIO_112_Landelijk_Kader_Studentenwelzijn_2023-2030_tg_2023.pdf

עמוד תווך שני:

חינוך ומניעה

שאיפה מספר 3: לשרש את האנטישמיות

האתגר

במשך עשרות שנים האנטישמיות משתנה וגרסאות חדשות של האנטישמיות צצות ומופיעות. היא ניזונה לאורך השנים ממיתוסים אודות יכולות העל של היהודים ותיאוריות קונספירציות יהודיות²⁵, מיתוסים שלעיתים טוענים להשפעה בלתי נראית על התקשורת, השווקים הפיננסיים או הפוליטיקה. אירועים בעולם ובחברה ההולנדית (כגון מיתון כלכלי, מגפת הקורונה הכלל-עולמית והסכסוך במזרח התיכון) גורמים במהירות להופעת צורות חדשות של אנטישמיות, או מעוררים דעות קדומות ותיאוריות קונספירציות אנטישמיות קיימות.

מחקרים מראים שתיאוריות קונספירציה בנוגע לדוגמא ליהודים, מביאות לעליה בדעות קדומות נגד קבוצה זו²⁶. תיאוריות קונספירציה כאלה הן צורה ספציפית של דיסאינפורמציה או מידע כוזב, הגורמים לאנשים להאמין שקבוצות כוח תמרנו בחשאי אירועים מסוימים עם כוונות זדון²⁷. ב-2023, משרד הפנים יחסי הממלכה ערך סקר על ההשפעה המקומית והאופי של מידע כוזב²⁸. סקר זה מצא שעיריות רואות במידע כוזב, בצורת דיסאינפורמציה ותיאוריות קונספירציה, בעיה מאוד ברורה.

תיאוריות קונספירציה אנטישמיות מתפשטות בקלות; אם בעבר הן הועברו בעיקר מפה לאוזן, הרי שכיום יש לאינטרנט ולפלטפורמות המדיה החברתיות תפקיד גדול בהפצתן. הערות אנטישמיות רבות מופיעות במיוחד בפלטפורמות המדיה החברתיות. בשנת 2022, התנהל לראשונה מחקר על האופי וההיקף של האנטישמיות ברשת בשפה ההולנדית. בית הספר לנתונים של אוטרבט De Utrecht Data School, מצא סך של 200,395 דוגמאות של אנטישמיות ברשת, וזה מייצג הרבה מעבר ל-11% מסך כלל הפוסטים המתייחסים ליהדות²⁹.

²⁵ *Antisemitische en antimoslimracistische complottheorieën* (2022). Inclusion & Community Platform

²⁶ Jolley, Meleady and Douglas (2020).

²⁷ *Quicksan lokale misleidende informatie*. (2023). I&O research commissioned by the Ministry of the Interior and Kingdom Relations.

²⁸ Parliamentary Papers II, 2022-2023, 30821, no. 197.

²⁹ https://dataschool.nl/wp-content/uploads/sites/272/2022/05/Utrecht-Data-School_Online-antisemitisme-in-2020.pdf

השאיפה

מבחינת התייחסות לקרקע הגידול ממנה ניזונה האנטישמיות, הממשלה מתמקדת בכלים שהופכים צעירים למבוגרים בעלי חוסן נפשי חזק נגד קרקע הגידול הזאת ובכלים שיכולים להוביל לשינוי בגישה ובהתנהגות של אזרחי הולנד המשמיעים הצהרות אנטישמיות.

כדי להגשים את השאיפה המצוינת לעיל, ננקוט בצעדים הבאים:

ידע אודות אורח החיים היהודי וההיסטוריה היהודית

תלמידים בחינוך היסודי לומדים על אורח החיים היהודי וההיסטוריה היהודית במגוון דרכים.

במסגרת הנושא הלימודי "זרמים דתיים" בתי ספר חייבים להקדיש תשומת לב ספציפית ליהדות. בתוכנית הלימודים מעוגנת הדרישה שהתלמידים ילמדו על חגים, סיפורים ומנהגים של הדת היהודית ושל עוד ארבע דתות ברחבי העולם. בחינוך היסודי והעל-יסודי, מורים נדרשים להתמקד בשואה בהקשר של מלחמת העולם השנייה גם ביחס להיסטוריה וההתפתחויות העכשוויות.

גם לימודי מקצוע האזרחות משחקים תפקיד חשוב במלחמה באנטישמיות וצורות אפליה אחרות. החוק מחייב את בתי הספר ללמד את הערכים הבסיסיים של שלטון החוק הדמוקרטי ולכבד ערכים אלה. כלולים בכך גם הבנה הדדית וידע על התרבות והדת האחד של השני. הפיקוח על החינוך בודק אם המורים ממלאים אחר הדרישות ו/או אם התרבות בבית הספר אינה בסתירה עם ערכים אלה. התייעצויות בנוגע להצעת חוק בחינוך המקצועי העל-יסודי אמורות להתחיל ב-2024. הצעת חוק זו תפתח מטלה לימודית במקצוע האזרחות בצורה דומה.

תמיכה במרצים ומורים במילוי מטלת האזרחות

משרד החינוך, התרבות והמדע מספק למורים בחינוך היסודי והעל-יסודי את הכלים הדרושים לנהל דיונים חברתיים רגישים. למשל, היחידה המתמחה באזרחות מספקת דף סקירה כללית של חומרי לימוד זמינים, וניתן לקבל תמיכה דרך התוכנית הממומנת "הצעות שיח - שיחות קשות" (*Scholingsaanbod Schurende Gesprekken*). חיזוק נוסף יתקבל בתחילת 2025, עם כספים שיהיו זמינים על בסיס תיקון ה"סידר" (*the Ceder Amendment*), כך שדיונים בין תלמידים יכולים להתנהל בבטיחות ובצורה מכבדת³⁰.

תמיכה זהה מסופקת למרצים במוסדות להשכלה גבוהה (אוניברסיטאות ומכללות למדעים יישומיים). במהלך 2024, משרד החינוך, התרבות והמדע מממן את פלטפורמת פרויקט טראינפו (TerInfo) של הקתדרה של ביאטריס דה גראף (the Beatrice de Graaf chair) באוניברסיטת אוטרקט, המתמקדת בדיון וטיפוח קהילה לימודית ביחס לאירועים משבשים בחברה. החומרים שמפתחים כאן, יהיו זמינים בחינם לכל אנשי החינוך במסגרת ההשכלה הגבוהה דרך האתר TerInfo.

30 Parliamentary Papers II, 2023-2024, 36410-VIII, no. 197.

תוכנית לאומית להגברת לימודי השואה

לימודי השואה – לימוד הרדיפה והרצח השיטתיים של ששה מיליון יהודים, סינטי ורומה, על ידי גרמניה הנאצית ומשתפי הפעולה שלהם – מרחיב את הידע אודות השואה ומגביר את המודעות להשלכות של דעות קדומות (והקיום של קרקע פוריה ל-) אנטישמיות³¹.

ה-NCAB, יחד עם משרד החינוך, התרבות והמדע, משרד הבריאות, הרווחה והספורט והמשרד לעניינים חברתיים ותעסוקה, שלח את "התוכנית להרחבת לימודי השואה" לבית הנבחרים, ב-24 ביוני 2024³².

---

³¹ Van der Hulst, A. (2023, September 26). *Goed onderwijs over de Holocaust is belangrijker dan ooit*. VOX *Goed onderwijs over de Holocaust is belangrijker dan ooit* - Vox magazine (voxweb.nl)

³² <https://open.overheid.nl/documenten/5b255efe-c586-479b-849f-342282ef8c3a/file>

מחקרים שנערכו לאחרונה, מראים שהידע של אוכלוסיית הולנד על השואה הגיע לשפל מדרגה מדאיג³³, כך שיש צורך ברור לתגבר את לימודי השואה גם אצל הצעירים וגם אצל המבוגרים. השאיפה המרכזית של התוכנית היא לשפר את הידע של העם ההולנדי בנושא השואה, כולל ההקשרים הלאומיים והבינלאומיים. שלש מטרות נוסחו, כאשר כל אחת מהן מתמקדת במרכיב שונה, דהיינו, (1) מגזר החינוך, (2) מגזר הזיכרון ו (3) הציבור הכללי.

בינתיים התחילו ליישם את התוכנית. בשנה הקרובה ייערך סקר בין מנהלי בתי הספר והמורים, כדי לקבל תמונה והבנה ברורה יותר של הגורמים הנחווים כמעכבים את הוראת השואה וגורמים המקדמים אותה.

■ כעת נערכת סקירה ראשונית של עלויות ביקורים מאורגנים חינוכיים של בתי הספר לאתרי השואה והשלכות של ביקורים כאלו.

הסקירה הזאת צפויה להסתיים באביב 2025.

השאיפה היא לחיזוק התפקיד החינוכי של אתרי ההנצחה, המוזיאון הלאומי לשואה ובית אנה פרנק. היוזמה הזו מתיישרת עם ההצעה של ביקר (Bikker)³⁴, הקוראת למימון נוסף לאתרי ההנצחה. בנוסף, יוקם מנגנון ניטור שימדוד את יכולת ההגעה של מגזר ההנצחה הנרחב וייערך ניתוח אודות ההשפעה של חומרי הלימוד הקיימים המגיעים מהמגזר הזה.

■ תוכנית סובסידיה בת ארבע שנים ללימודי השואה והסיפורים הנשכחים ממלחמת העולם השנייה, צפויה להיות זמינה במהלך 2025.

מערכת ההסברה "ללמוד על השואה" הושקה בינואר 2025 וכנס העבודה השני בנושא לימודי השואה ייערך באביב. בית הנבחרים יעודכן בסתיו 2025, על ההתקדמות ליישום התוכנית הלאומית להגברת לימודי השואה.

³³ See, among others Dr. M.L.F. van Berkel, *De oorlog in de klas; Lesgeven over de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust in het voortgezet onderwijs*, HAN University of Applied Sciences, October 2021 and *Antisemitisme in het voortgezet onderwijs; Een survey-onderzoek voor de Anne Frank Stichting, Panteia, January 2023.*

³⁴ Parliamentary Papers II, 2024-2025, 36651, no. 14.

מרכזי תמיכה מקומיים לבתי הספר

בתגובה לעצתו של ה-NCAB, הוקם בעיריית אמסטרדם המרכז לתמיכה בלימודי השואה והאנטישמיות ב-3 ביולי 2024, כדי להעניק תמיכה למורים באמסטרדם; המרכז מעמיד לרשות בתי הספר את המגוון הקיים של חומרי הלימוד והידע בנושא השואה.

מאז עריות נוספות הביעו עניין להקים מרכזי תמיכה דומים. נבדקות האפשרויות להמשך של היוזמה הזאת.

מחקר היסטורי של השואה

ברחבי אירופה, חקר השואה מקוטע, ולכן מספר מכוני מחקר עובדים יחד כדי להקים את התשתית האירופית למחקר השואה (EHRI) ב-2025. בפעם הראשונה, ה-EHRI ידאג שמקורות בנושא השואה ממדינות אירופאיות רבות, יהיו זמינים בצורה דיגיטלית ופיזית. זה יעניק לחוקרים גישה נוחה למקורות רלוונטיים ויכוון את מחקר השואה הלאומי אל גישה בינלאומית, שיניבו תובנות חדשות אודות ההיסטוריה המשותפת.

המטה של מרכז המחקר לשואה יהיה בהולנד, בגין התפקיד הבינלאומי החשוב שמחזיק בו המכון הלאומי ההולנדי ללימודי מלחמה, שואה ורצח-עם (ה-NIOD) ומדענים אחרים בנוגע לחקר השואה.

הממשלה פועלת לכך שהנציבות האירופית תכיר ב-EHRI כמוסד השייך לתשתית המחקרית.

התאזרחות

מטרות הידע הסופיות במבחן ההתאזרחות הנערך טרם הענקת אזרחות הולנדית, מבחן ידע החברה ההולנדית, הותאמו לאחרונה כדי לשפר את הידע אודות השואה בקרב אזרחי הולנד.

המטרות החדשות, שהוספו במיוחד מציינות במפורש שיש להקדיש תשומת לב לדחיית האנטישמיות, לשואה ולהיסטוריה ההולנדית במלחמת העולם השנייה, ובוחנות את הידע של הסטודנטים בתחומים אלה. התפתחות אחת חדשה, בהשוואה למטרות הידע הקודמות, היא התוספת של המונח "שואה". התאמה מדויקת של מטרות הידע מתיישרת בקו אחד עם תוכנית הממשלה להרחיב את הידע על השואה בקרב אזרחים שנבחנו במבחן ההתאזרחות. מטרות הדע החדשות, ייכנסו לתוקף ב-1 ביולי 2025, כך שיש מספיק זמן להוצאות לאור להתאים את חומרי הלימוד למפתחי הבחינה, על מנת שיוכלו ליצור מבחנים חדשים. בנוסף לקבלת ידע תיאורטי על ידי התכוננות למבחן, ביקור באחד מאתרי השואה או באתר זיכרון, עשויים לחזק את המודעות של האנשים לזוועות השואה.

במסגרת הסקירה שהוזכרה לעיל (כחלק מהתוכנית הלאומית להרחיב את לימודי השואה), הבודקת את עלויותיהם של ביקורים חנים לאתרי שואה³⁵ נבדקת בעין טובה גם אפשרות המימון והיישום של הצעת וואן דיק (Van Dijk) ואחרים³⁶, לבקר באתרים אלה כחלק מתהליך ההתאזרחות.

³⁵ Also with a view to implementing the motion by MP Diederik van Dijk et al, Parliamentary Papers II, 2023-2024, 36272, no. 16.

³⁶ Parliamentary Papers II, 2023-2024, 36272, no. 16.

המאבק במידע כוזב, ובכלל זה תיאוריות קונספירציה

מחקר שנערך על ידי מכון הידע לקהילה והכללה³⁷ מראה שכדי שצעירים יהיו עמידים בפני תיאוריות קונספירציה, חשוב שהם ילמדו לזהות אותן לפני שהם עצמם מתחילים לתמוך בהם. אפשר להשתמש בכלים מגוונים כדי לזהות תיאוריות קשר וקונספירציות. אחד מהכלים האלה הוא מדריך לקונספירציות שפותח על ידי מרכז התמיכה הלאומי לקיצוניות (Landelijk Steunpunt Extremisme). משרד הפנים ויחסי הממלכה יעדכן ב-2024 את המדריך ל"התמודדות עם מידע כוזב" עבור הרשויות המקומיות והאזרחיות, ויפיץ את המדריך באופן נרחב בין העיריות.

---

³⁷ Also with a view to implementing the motion by MP Diederik van Dijk et al, Parliamentary Papers II, 2023-2024, 36272, no. 16.

בנוסף, הממשלה הקודמת פירסמה ב-2022 את ה"אסטרטגיה הלאומית להתמודדות יעילה עם מידע כוזב" המיועדת לכל מדינות הממלכה ההולנדית³⁸. שר הפנים ויחסי הממלכה וסגן השר לשעבר ידעו ב-14 ביולי 2024 את בית הנבחרים אודות ההתקדמות בנושא³⁹. בתזכיר ההתקדמות שהוגש לבית הנבחרים דווח אודות האמצעים החדשים, שמטרתם למשל, להגביר את חוסן האזרחים נגד מידע כוזב. בין השאר, חלק מהאמצעים היא התמיכה הממשלתית הנוספת שמשרד הפנים ויחסי הממלכה נותן לתאגיד ה-BENEDMO, כך שהרשת של בודקי-העובדות בהולנד תחזק. הממשלה גם מחזקת את האמצעים להגברת אוריינות המדיה של האזרחים.

מאגר נתונים של סמלים

המתאם הלאומי ללוחמה בטרור וביטחון (NCTV) והמשטרה פיתחו מאגר נתונים של סמלים, שם אנשי המקצוע יכולים לחפש מידע על סמלים ימנים-קיצוניים בהם הם נתקלים, ובכלל זה סמלי אנטישמיות וביטויים אנטישמיים. מאגר נתוני הסמלים פותח למען המשטרה, פקידי עירייה, מדריכי נוער ואנשי מקצוע אחרים שעלולים להיתקל בסמלים קיצוניים במהלך עבודתם. זה אמור להעניק לאנשי מקצוע את היכולת לזהות סמלים או ביטויים כאלה, ואם יש צורך, לנקוט בצעדים בהתאם להליכים שנקבעו או להסכמות אודות אופן הפעולה הנדרש. מצופה מאנשי מקצוע אלה להיות בעלי ידע מספיק כדי לפרש את הסמלים בצורה נכונה במצב נתון, לאחר שבחנו את המידע במאגר הנתונים של הסמלים.

שיתוף פעולה בפרויקטים נפרדים בנושא האנטישמיות

ברמת האיחוד האירופי, מדינות חברות, כולל הולנד, בוחנות אזורי חפיפה אפשריים בין אנטישמיות מצד אחד וטרור, קיצוניות אלימה והקצנה מצד שני. משרד המשפטים ובטחון הפנים וה-NCAB מעורבים בשיתוף הפעולה הזה.

שיתוף פעולה מבוסס פרויקטים (*project based collaboration - PBC*) בנושא אנטישמיות, בהובלת גרמניה ואוסטריה, הושק ב-2024. ה-PBC בנושא האנטישמיות נוצר לאור העלייה באיומים ובהתקפות פיזיות על הקהילה היהודית באירופה, וגם לאור התפקיד שאנטישמיות משחקת בקיצוניות אלימה והקצנה. בעת המפגשים יתמקדו באנטישמיות כמרכיב בצורות הקצנה שונות, אופן תיעוד ורישום של אירועים אנטישמיים ואיך ניתן לתעד מקרים כאלה בצורה אחידה בכל האיחוד האירופאי. באותם מפגשים גם יחליפו ידע על יוזמות מוצלחות ללוחמה באנטישמיות, בהקשר של קיצוניות ומניעתה, כמו גם אודות המכשולים בהם נתקלו.

³⁸ Parlimanary papers II, 2022–2023, 30821, nr. 173.

³⁹ Parlimanary papers II, 2023–2024, 30821, nr. 230.

תוכנית פעולה להתמודדות עם אפליה מקוונת

כדי להעצים את ההתמודדות ומיגור האפליה המקוונת, משרד הפנים, משרד המשפטים ובטחון הפנים, המשרד לעניינים חברתיים ותעסוקה, משרד החינוך, התרבות והמדע ומשרד הבריאות, הרווחה והספורט, השיקו פרויקט ב-2022, בשיתוף עם המתאם הלאומי ללוחמה באנטישמיות (NCAB) והמתאם הלאומי ללוחמה באפליה וגזענות (NCDR). מכתב לפרלמנט⁴⁰ נשלח בתחילת 2023, שכלל סקירה של היוזמות והמדיניות הקיימות. לפני תום 2024, שר הפנים ויחסי הממלכה יגיש תוכנית בין-משרדית להתמודדות עם אפליה מקוונת, לבית הנבחרים, בו יש התייחסות מפורשת לאנטישמיות מקוונת.

כצעדים משלימים, שר המשפטים ובטחון הפנים משתף פעולה עם ה-NCAB בנוגע למגעים עם גורמי מדיה חברתית כדי לדון במספר נושאים, כולל אנטישמיות מקוונת.

---

⁴⁰ Parliamentary Papers II 2022-2023, 30950, no. 334.

חוק השירותים הדיגיטליים - Digital Services Act

חוק השירותים הדיגיטליים (DSA - Digital Services Act) נכנס לתוקף במלואו החל מפרוואר 2024. בין היתר, החוק מחייב גורמי אינטרנט להטמיע אופציות נגישות וקלות לתפעול, על מנת לדווח על תוכן בלתי חוקי, כולל כמובן גילויי אנטישמיות בלתי חוקיים שניתן להעניש בגינם. הפלטפורמות נדרשות לבצע ביקורת כדי לבדוק האם דווח על תוכן בלתי חוקי, והן עלולות לשאת באחריות אם הן אינן נוקטות בפעולות נגד. ה-DSA מתיר לגורמי הפיקוח להסמיך גופים אחרים כמרימי "דגל אדום" מהימנים. על הפלטפורמות לתת מענה לדיווחים מגורמים אלה באופן מידי ולהתייחס אליהם בעדיפות ראשונה. ה-DSA גם מטיל דרישות דיווח על ספקי פלטפורמות מקוונות. לדוגמה, פלטפורמות מקוונות חייבות לשלוח החלטות שינוי תוכן ומחיקת תוכן הודעות לנציבות האירופית, שלאחר מכן, מתועדות במערך הנתונים של ה-DSA, שנקרא מאגר שקיפות של ה-DSA (DSA Transparency Database)⁴¹. מאגר הנתונים של ה-DSA גם מקל על הערכת הסיכונים החברתיים המקוונים, כגון הפצה מהירה של הודעות אנטישמיות בלתי חוקיות. הנציבות האירופית מפקחת על עמידה בדרישות אלה, ויכולה לנקוט בפעולות אכיפה, למשל על ידי הטלת קנסות עד ל-6% מהמחזור הגלובלי של הפלטפורמות והספקים האלה. יישום החקיקה של ה-DSA אושר בבית הנבחרים ההולנדי ב-15 באוקטובר 2024⁴².

קשר עם רשות המדיה

ההצעה שהעלה חבר בית הנבחרים ואן דר פלאס (van der Plas)⁴³ מבקשת מהממשלה ליצור קשר עם רשות המדיה ולבקש שהם יאכפו באופן פעיל את דרישת הרישום לחשבונות מדיה חברתית בעלי מעל 500,000 עוקבים כמו גם את ההתנהלות בהתאם לחוק המדיה. כפי שכבר צוין, בדיון ב-13 בנובמבר, רשות המדיה היא מפקחת עצמאית ומחליטה בעצמה על פיקוח ואכיפה. כתוצאה מכך, הממשלה אינה יכולה לדרוש שתתעדף פחות או יותר עניין זה או אחר. שר החינוך, התרבות והמדע נמצא בקשר קבוע עם רשות המדיה, וידון איתה על ההצעה ותקנות הפלטפורמה הרלוונטיות במונחים כלליים. השר יעדכן את בית הנבחרים בעתיד הקרוב, בנוגע לפיקוח על ערוצים אלה וכיצד פיקוח זה מוסדר היום.

קו חם להתרעות אודות אפליה

כל שנה, משרד המשפטים ובטחון הפנים מעניק סובסידיה לקו החם להתרעות אודות אפליה Meld. Online Discriminatie. אחת המטרות של הקו החם היא לאפשר לאנשים לדווח על אנטישמיות מקוונת. הקו החם מבצע הערכה של הדיווחים שמתקבלים, כדי לבדוק אם הינם מתייחסים לתוכן בלתי חוקי, ואם כן, נשלחת לפלטפורמה המדוברת בקשה להסרת התוכן.

⁴¹ <https://transparency.dsa.ec.europa.eu/>

⁴² Implementation of Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of October 19, 2022 on a unified market for digital services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Regulation Implementation Act) (Parliamentary Dossier 36531)

⁴³ Parliamentary Papers II, 2024-2025, no. 13.

שיתוף ידע בינלאומי

על מנת ללמוד על הגישות של העיריות לאנטישמיות בשאר אירופה, ה-NCAB עמד בראש המשלחת ההולנדית של נציגי עיריות לוועידת הפסגה של ראשי עיר אירופיים נגד אנטישמיות, שנערכה בנובמבר 2023. ה-NCAB מתכוון גם לעמוד בראש משלחות הולנדיות עם נציגי עיריות בכנסים עתידיים בנושא מדיניות מקומית למלחמה באנטישמיות.

ה-NCAB מחליף ידע עם מתאמים זרים בנושא נטיות תקופתיות באנטישמיות ומדיניות מוצלחת להילחם בהם.

ה-NCAB מעדכן את הממשלה ומשרדים רלוונטיים בהתאם, והמשרדים מתייעצים עם ה-NCAB על המדיניות ביחס לאנטישמיות.

מדריך לעיריות כיצד להתמודד עם מתחים וקיטוב

יחידת ההתמחות ביציבות החברתית של המשרד לעניינים חברתיים ותעסוקה, הכינה מדריך שנותן לעיריות, לאנשי מקצוע ולמעסיקים, תובנות כיצד להתמודד עם מתיחויות וקיטוב כתוצאה מהסכסוך במזרח התיכון.

מניעת מכירות (מקונות)

מספר אתרים גדולים למכירה מקוננת של ספרים, התחייבו להפסיק למכור ספרים שבהם תוכן אנטישמי. ה-NCAB יזם לקשר בין אתרים אלה כדי שיחליפו ידע וניסיון ביניהם, וכך הם יכולים לתכנן דרך התמודדות יעילה. הממשלה מעודדת עוד חנויות מקוננות ופלטפורמות שעדיין אינן משתתפות ביוזמה פרטית זו, לנהוג בצורה דומה.

³⁹ <https://transparency.dsa.ec.europa.eu/>

⁴⁰ Implementation of Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of October 19, 2022 on a unified market for digital services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Regulation Implementation Act) (Parliamentary Dossier 36531)

שאיפה מספר 4:

מלכודים במיגור האנטישמיות בכדורגל

האתגר

לרוע המזל, כמו בחברה כולה, יש אירועי אנטישמיות גם בכדורגל המקצועי והחובבני. באופן כללי, תקריות אנטישמיות בשולי המגרש וביציעים מתקבלות לעיתים קרובות מידי בסלחנות, עם הערות כמו "הם לא ממש יודעים על מה הם מדברים" או "הם לא באמת מתכוונים למה שהם אומרים".

לסיסמאות אנטישמיות ולקריאות אנטישמיות של מקהלות-אוהדים בתוך אצטדיוני כדורגל ובסביבתם יכולות להיות השלכות על יהודים רבים המגיעות אל מעבר לגבולות האצטדיון. ילדים ובני נוער חוזרים ומהדהדים קריאות אנטישמיות של מקהלות-אוהדים למשל בבתי הספר, וסקרים בקרב מורים בבתי ספר על-יסודיים, גילו שתלמידים נחשפים אליהם בעיקר בעת משחקי כדורגל⁴⁴. תמונה זו גם משתקפת במספרים ביחס לחקירה והעמדה לדין של אפליה בלתי חוקית. הרוב הגדול של עבירות אפליה בלתי חוקיות בעלות אופי אנטישמי, מתרחשות בהקשר עם כדורגל. בכל המקרים החשוד הוא אוהד כדורגל⁴⁵.

השאיפה

כדורגל מאחד בני אדם, זה מקור להנאה שנותן לאנשים תחושת מטרה. למרות כל הכוונות הטובות והאמצעים הננקטים על ידי מועדוני הכדורגל, קריאות אנטישמיות של מקהלות-אוהדים וסיסמאות אנטישמיות עדיין נשמעות בקביעות באצטדיוני כדורגל הולנדיים.

לכן, הממשלה – שוב – פונה בבקשה דחופה לכל מועדוני הכדורגל, להתמודד עם האנטישמיות.

על מנת להתמודד במיוחד עם מקהלות-אוהדים ספציפיות, איגוד הכדורגל ההולנדי המלכותי (KNVB) ניסח את קווי הפעולה הלאומיים בנושא הלוחמה באלימות מילולית, כדי להילחם בקריאות מפלות, גזעניות ואנטישמיות. אם מקהלות-אוהדים ישמיעו קריאות כאלה, יש לנקוט בפעולה בהתאם להנחיות, ובעת המשחק יוכרז על כך באצטדיון לקהל האוהדים. בנוסף, מארגנים יכולים להשעות משחקים באופן זמני או קבוע. שר המשפטים ובטחון הפנים בוחן את האופציות להעמדה לדין במקרים של קריאות מפלות של מקהלות-אוהדים, כאשר קשה להוכיח את החשד למעורבות אינדיווידואלית של חשודים (הרחבת סעיף 141 של החוק הפלילי כדי לכלול קריאת סיסמאות).

⁴⁴ *Antisemitism in the secondary education, 2023*, Panteia (commissioned by the Anne Frank Foundation).

⁴⁵ *Criminal Antisemitism in Sight, 2023*

הכדורגל שלנו שייך לכולם - Ons voetbal is van iedereen

יחד עם KNVB, מועדוני הכדורגל ובעלי העניין הרלוונטיים, הממשלה נוקטת בצעדים חשובים כדי להילחם באנטישמיות, גזענות ואפליה בכדורגל, דרך תוכנית הנקראת "הכדורגל שלנו שייך לכולם" (Ons voetbal is van iedereen, OVIVI). המשך לתוכנית זו, המבוססת על מניעה, איתות, עידוד ושיתוף פעולה, הוגש ב-28 בספטמבר 2023⁴⁶, עם הצעה לאמצעים נוספים, כדי להבהיר שכל ההתנהגויות או קריאות של מקהלות-אוהדים שיש בהן משום גילוי אפליה, גזענות, אנטישמיות או הומופוביה במגרשי הכדורגל ובסביבתם אסורות בהחלט.

תוכנית ה-OVIVI אמורה לפעול עד 2025, ובסוף השנה הזו תתבצע הערכה מחדש. יחד עם השותפים המעורבים, השרים האחראים ל-OVIVI בוחנים אילו מרכיבים בגישה זו יש להמשיך ולהפעיל מעבר לשנת 2025, עם תשומת לב מיוחדת למלחמה באנטישמיות, בנוסף להתמקדות רחבה על אפליה. בציפייה להערכה, אנחנו בכל מקרה מחויבים לאמצעים הבאים.

הרחבת הפעילות של הסדנא למשחק הוגן מטעם אגודת אנה פרנק במסגרת ה-OVIVI

במסגרת ה-OVIVI, המשרד לעניינים חברתיים ותעסוקה משקיע מאמצים להגברת המודעות ושינוי ההתנהגות בקרב צעירים, דרך שני פרויקטים. הפרויקט הראשון הוא סדנאות משחק הוגן שאגודת אנה פרנק מארגנת יחד עם המועדונים, והשני הוא פרויקטים מקהלות-אוהדים. סדנאות המשחק הוגן נערכות בבתי ספר (בשיתוף מאמני נוער ממועדוני הכדורגל המקצועניים) ובמועדוני כדורגל (מקצועניים וחובבניים כאחת). הסדנאות כוללות בין השאר משחק ודיון קבוצתי. אגודת אנה פרנק רוצה באמצעות המשחק והדיון הקבוצתי לגרום לצעירים להיות מודעים לצורות שונות של אפליה (כגון אנטישמיות, גזענות נגד שחורים והומופוביה). בנוסף לכך מטרת הסדנא היא לצור מודעות אצל בני הנוער לגבי התפקיד שהם ממלאים באפליה כזו במגרש ובסביבתו. המשחק מדגים למשתתפים, שהצעירים עצמם יכולים לשחק תפקיד פעיל במיגור האפליה.

⁴⁶ Parliamentary Papers II 2023-2024, 30234, no. 379.

מימון מהמשרד לעניינים חברתיים ותעסוקה לביצוען של 80 סדנאות בהן ישתתפו 1,600 עד 2,000 צעירים, יהיה זמין עד סוף 2025.

הממשלה תעניק את המימון הנדרש כדי לאפשר לאגודת אנה פרנק להמשיך ולהרחיב את הסדנאות ליותר מועדוני כדורגל גם ב-2025.

כספים נוספים אלה יאפשרו לאגודת אנה פרנק לערוך 140 סדנאות ב-2025, בהשתתפות 2,800 עד 3,500 צעירים.

המשך לפרויקט מקהלות-אוהדים

אוהדים האשמים בקריאת סיסמאות אנטישמיות, יכולים לבקשת המועדון, להשתתף בפרויקט מקהלות-אוהדים הנתמך על ידי אגודת אנה פרנק. פרויקט זה, הפועל במועדוני הכדורגל FC Utrecht, FC Den Bosch ו-FC Feyenoord, מתמקד בעיקר בהגברת המודעות אצל האוהדים אודות בהשפעה הפוגענית של קריאות אנטישמיות של מקהלות-אוהדים. הפרויקט ימשיך לפעול לאחר 2024. סרט דוקומנטרי על ההתמודדות עם מקהלות-אוהדים, הנקרא "אצטדיון חאלחנווארד לכולם" (Op naar een stadion Gigenwaard voor iedereen) הושק בקבוצת הכדורגל FC Utrecht במאי, וניתן לצפות בו באופן מקוון. אגודת אנה פרנק תשתמש בסרט הזה כדי לעניין במועדוני כדורגל מקצוענים נוספים. הממשלה קוראת ל-KNVB (האגודה המלכותית ההולנדית לכדורגל) ולארגוני הכדורגל המקצועני האחרים להגביר את מאמציהם ולהתמודד עם מקהלות-הקהל, ולהשתתף בפרויקטים דומים נגד מקהלות-קהל.

איתור, השגת ראיות ופיקוח

למועדונים יש אחריות להבטיח שניתן יהיה לאתר ולהוכיח גילויי אנטישמיות ותקריות אנטישמיות. כלומר, הממשלה תמשיך לעודד מועדונים להשתמש בטכנולוגיות שפותחו ועדיין מפותחות במסגרת ה-OVIVI, כגון כניסה מבוססת הזדהות והאפשרויות להקלטות קוליות וחזותיות שכבר בשלב מוקדם מצביעות על גילויים מובהקים של אנטישמיות ואפליה. כל זאת במטרה לאתר את העבריינים ולהעמידם לדין. הממשלה מזכירה למועדונים להקליט ולתעד תקריות אנטישמיות, כך שניתן יהיה לזהות את העבריינים והיא קוראת למועדונים שעדיין אין בידם את הטכנולוגיה המתאימה, להשקיע בזה בהקדם.

התנהגות נורמטיבית

בשנים האחרונות, ה-KNVB השקיעה מאמצים להגברת המודעות לאפליה בכדורגל, דרך תוכנית ה-OVIVI. כעת הזמן לעבור לשלב הבא.

ב-25 בספטמבר, 2024, השיקה ה-KNVB את מערכת ההסברה "לאפליה אין עתיד" (discriminatie = kansloos)

מטרת מערכת ההסברה היא לשנות את ההתנהגות. המיקוד עובר בהדרגה מהגברת מודעות (2020-2023) ליצירת נורמות התנהגות הנתמכות באופן נרחב בחברה (2024) ולהסברה מה צריכה להיות התגובה באם אדם או קבוצה מתנהגים בצורה לא-נורמטיבית (2025). מועדוני כדורגל יכולים לקדם התנהגות נורמטיבית בכך שיעבירו לאוהדים ולמבקרים מסר ברור אודות נורמות ההתנהגות; ניתן לעשות זאת באמצעות שלטים, פוסטרים בנקודות לממכר מזון, מדבקות, אריחים, דגלים ומצגות מקוונות. מתחילת השקת מערכת ההסברה, 1 מכל 8 מועדונים משתתפים בה ומיישמים אותה באופן פעיל.

מטרות מערכת הסברה בספורט החובבני

בנוסף למחויבות דרך תוכנית ה-OVIVI, הממשלה תעניק 0.10 מיליון יורו כל שנה מ-2026 והלאה, למועדוני חובבים, כדי לסייע להם לזהות אנטישמיות ולהילחם בה, ולמען מערכות הסברה להגברת המודעות בנושא ההיסטוריה היהודית של מועדוני כדורגל חובבניים ומאורעות השואה הקשורים בהם ובסביבתם הקרובה – בערים, בעיירות ובכפרים.

בנוסף, הממשלה מעניקה כספים למערכת הסברה חוזרת ונשנית אודות מודעות לשואה ואנטישמיות עכשווית בכל ענפי הספורט החובבני והמועדונים.

הממשלה תעניק תקציב שנתי של 0.10 מיליון יורו למערכת הסברה הזאת החל מ-2026. ה-NCAB ישתתף במערכת ההסברה הזאת.

עמוד תווך שלישי:

לזכור ולחגוג

שאיפה מספר 5: להנציח את הזכרון ולהכיר באבדן

האתגר

יהודים עדיין מתמודדים עם ההשפעות (הבין-דוריות) של השואה, וחיים עם הפחד שקיים תמיד אי שם בראשם של רבים מהם. "זה קרה, אז זה יכול לקרות שוב", אמר שורד השואה פרימו לוי.

כתוצאה מכך, אנחנו חייבים להיות תמיד ערניים לכל גילויי אנטישמיות, שנאה והזדה. ב"עשרת השלבים של רצח עם", גרגורי ה. סטנטון⁴⁷ (Gregory H. Stanton) מונה את השלבים השונים המובילים לרצח עם. אפליה היא השלב השלישי. לאחריו מגיעה דה-הומניזציה, ביטול האנושיות, כאשר קבוצת אנשים נדחית כאזרחים סוג ב', כמחלה, כטפילים, כנחותים ותת-אנושיים. אפשר לראות שעשרת השלבים קיימים בעולם העכשווי כיום. זיכרון השואה והחינוך אודותיה הם קריטיים ביצירת מודעות לתוצאות של אנטישמיות, הזדה, שנאה וקריסת שלטון החוק הדמוקרטי.

עבור היהודים, זיכרון השואה הוא לעיתים סיפור אישי. העלאת זכרונם של קרובי משפחה וחברים, וגם של משפחות שאף אחד אינו מכיר יותר, כי הן נרצחו. הזיכרון מאפשר לנו כחברה וגם לממשלה להכיר בחומרת הזוועות, שאסור בתכלית האיסור לשכוח לעולם.

כממשלה וכגוף המייצג את מדינת הולנד, אנחנו זוכרים את הקורבנות, אך אנו מכירים בתפקידינו כממשלה לפני מלחמת העולם השנייה, במהלכה ולאחריה. ב-2020, ראש הממשלה דאז רוטה (M. Rutte) התנצל בשם המדינה על הגישה של הממשלה ופעולותיה במשך תקופת רדיפות היהודים. לכן הממשלה ההולנדית נושאת באחריות היסטורית מיוחדת להלחם למיגור האנטישמיות בחברה ההולנדית, כמו גם באחריות לשמר את מה שנשאר היום מהחיים היהודיים לפני המלחמה, כגון בניינים ונכסי תרבות נוספים.

השאיפה

אנחנו חולקים היסטוריה משותפת, בכלל זה ההיסטוריה של מלחמת העולם השנייה. עכשיו, למעלה מ-80 שנה מאז כוחות הברית נחתו בנורמנדיה, אנחנו בתקופת מעבר שבין העלאת זיכרון השואה וחגיגת השחרור עם אלה שעברו את מלחמת העולם השנייה על גופם, לזיכרון וחגיגת החירות בלעדיהם. יחד אנו נושאים באחריות להבטיח שהזיכרון לעולם לא יתעמעם, וכממשלה, אנחנו רוצים להמשיך ולהביא את הזיכרון הזה לקהלים שונים.

⁴⁷ <https://www.genocidewatch.com/nl/tenstages>.

כדי להגשים את השאיפה הזאת אנחנו נוקטים בצעדים הבאים:

לזכור

צריך להגן על ההיסטוריה המוחשית והלא מוחשית של מלחמת העולם השנייה למען הדורות הבאים ולהעביר אותה הלאה. כדי להמשיך ולספר את הסיפור של מלחמת העולם השנייה, ובכלל זה השואה, שר הבריאות, הרווחה והספורט מעניק תמיכה לארגונים מקצועיים השייכים למגזר הזיכרון, כמו למשל לחמשת מרכזי הזיכרון, לרובע התרבות היהודי (Joods Cultureel Kwartier), לוועדה הלאומית ל-4 וה-5 במאי, למכון לתיעוד המלחמה NIOD, ולאגודת אנה פרנק. המשרד תומך גם במוזיאון הלאומי החדש לשואה.

החגיגות לציון 80 שנות חירות הן הזדמנות לחשבון נפש אודות שחרור ממלכת הולנד.

במהלך יום השנה ה-80 (ספטמבר 2024 עד אוגוסט 2025), אנחנו חוגגים את העובדה שאנחנו חיים חיי חירות במדינה דמוקרטית חוקתית. במהלך תקופה זו, ישנם הזדמנויות לעצור ולתת את דעתנו במגוון דרכים ואתרים, על זוועות מלחמת העולם השנייה והשואה, ובכלל זה:

- יום הזיכרון לשואה הבינלאומי ב-26 בינואר, 2024, המאורגן על ידי הוועדה ההולנדית של אושוויץ;
- הקראה של יותר מ-100,000 שמות של קורבנות יהודים, סינטי ורומה (צוענים) בשואה.
- יום הזיכרון הלאומי ב-4 במאי, 2025, כאשר אנחנו זוכרים את קורבנות מלחמת העולם השנייה ומלחמות וסכסוכים אחרים כמו-גם מבצעים לשמירה על השלום, שהתרחשו מאז. במקומות רבים ברחבי המדינה נערכות עצרות זיכרון לקורבנות ביום הזה.

יום הזיכרון לשואה

יום הזיכרון הבינלאומי לשואה מתקיים מידי שנה ב-27 בינואר. זה התאריך בו שוחרר מחנה הריכוז אושוויץ-בירקנאו, ב-1945. מאז 2017, יותר ויותר מדינות, ארגונים ואנשים פרטיים מדגישים את חשיבות היום הזה בעזרת מערכת ההסברה אנחנו זוכרים (#WeRemember), שהושקה כדי להנציח את מיליוני קורבנות השואה, לנקוט עמדה נגד כל צורות האנטישמיות והשנאה ולתמוך בפלורליזם. הממשלה תמשיך להשתתף במערכת ההסברה ה-#WeRemember במגוון דרכים.

ינואר - חודש לימודי השואה

חלק מהתוכנית הלאומית להרחבת לימודי השואה, הוא מערכת ההסברה "ינואר חודש לימודי השואה" (leeroverdeholocaust.com) של ה-NCAB.

מטרת מערכת ההסברה הזאת היא הגברת המודעות, בייחוד במגזר החינוכי, לחשיבות לימודי השואה ולחומרים והפעילויות הזמינות.

משרד החינוך, התרבות והמדע יתמוך ב-NCAB על ידי התמקדות במערכת ההסברה הזאת, דרך מגוון ערוצים (כולל עלון המידע הראשי/משני (po-vo-nieuwsbrief), היחידה להתמחות באזרחות והמדיה החברתית). בכל שכבות החברה ומגזרים שונים ניתנת תשומת לב לאמצעים קיימים ומיוחדים כמו גם לפעילויות הקשורים לזיכרון ולימוד השואה; בין האמצעים והפעילויות נכללים הסברה ופעילויות דרך פלטפורמות המדיה החברתית, פוסטרים ברחובות ופרסומות ברדיו. מערכת ההסברה תמומן מתקציב ה-NCAB ל-2025.

יום פעולה לאומי נגד האנטישמיות – אפריל 2025

בהתאם להצעת ארדמנס (Eerdmans), בית הנבחרים הכריז⁴⁸ על ה-25 באפריל כיום הפעולה הלאומי נגד האנטישמיות. בהתאם לרצון בית הנבחרים, מכתב יישלח לפני תאריך זה מידי שנה, ובו פרטים על התקדמות מאמצי הממשלה ללוחמה באנטישמיות.

⁴⁸ Parliamentary Papers II 2023-2024, 30234, no. 379.

שאיפה מספר 6: להכיר את אורח החיים היהודי בהולנד ולחגוג אותו

האתגר

יהודים הם חלק מהחברה ההולנדית שלנו מאז המאה ה-12. לפני 85 שנה עשירית מאוכלוסיית אמסטרדם היו יהודים. עכשיו רק 0.3 אחוז מהאוכלוסייה ההולנדית היא יהודית (כ-50,000 אנשים). בהולנד של היום, קשה לדמיין איך נראתה החברה ההולנדית – במיוחד החברה באמסטרדם ובערים אחרות – לפני מלחמת העולם השנייה.

רצח העם שבוצע נגד היהודים במהלך מלחמת העולם השנייה, הותיר חור גדול בחברה ההולנדית. לאחר המלחמה, השכונות היהודיות היו חסרות חיים וחלקן ממש נמחקו מעל פני המפה.

ההיסטוריה היהודית ואורח החיים היהודי היו חלק מתרבות הולנד כבר מאות שנים וכך גם היום. למרות זאת, לצערנו, המורשת התרבותית היהודית מקושרת לעיתים קרובות מידי רק עם השואה, בניגוד להיסטוריה הארוכה והעשירה של היהודים בהולנד⁴⁹. ללמוד על החיים והתרבות של היהדות היא אחת הדרכים להילחם באנטישמיות.

השאיפה

הממשלה מאמינה שחיוני לשמר את המורשת היהודית בהולנד, לדוגמה לשמר בניינים ונכסי תרבות. מורשת זו מקנה תובנות אודות פניה של החברה ההולנדית בתקופות קודמות, בהן החיים היהודיים היו חלק בלתי נפרד מכלל החברה ההולנדית, הפוליטיקה, הכלכלה, המדע, הפילוסופיה, האומנות והאדריכלות ההולנדיים. בנוסף, חשוב להכיר את ההשפעה של היידיש והעברית על השפה ההולנדית. חשוב שמורשת יהודית זו והסיפורים שהיא מספרת, ימשיכו לחיות במודעות של החברה שלנו ככלל ושהרשויות ידאגו בצורה מובנית לשמר אותם. לימוד אודות אורח החיים היהודי והתרבות היהודית, אינו תפקידה של מערכת החינוך בלבד – יש להגביר את הידע של כלל הציבור ההולנדי על היהדות בעזרת תשומת לב לחגים היהודיים וארגון דיאלוגים בין-דתיים ובין-תרבותיים.

הממשלה ציינה במורת רוח, שבשנים האחרונות, מספר מופעים של אמנים בעלי רקע יהודי, שובשו או נדחו מסיבות אבטחה. נקודת המוצא היא שהמגזר התרבותי חייב להמשיך לפעול במקום ציבורי ובטוח. חופש הביטוי חיוני ואסור להעמיד אותו בסכנה. לא מתקבל על הדעת שמופע, קונצרט או כל פעילות תרבותית אחרת יבוטלו, בגלל שהנושא הוא יהודי, או שיש לאמן רקע יהודי. כדי להימנע ממצבים כאלה, חשוב שמוסדות תרבות יהיו מוכנים לכך, אם יש סימנים שייחול שיבוש.

⁴⁹ Networks Overcoming Antisemitism, p. 15.

כדי להגשים את השאיפה המוזכרת לעיל, אנחנו ננקוט בצעדים הבאים:

מדריך להתמודדות עם מתיחויות: שיתוף ידע ושמירה על מגזר תרבותי פלורליסטי

הממשלה מייצגת סקטור תרבותי מכליל, נגיש ופלורליסטי, שאין בו מקום לאנטישמיות.

העיקרון הבסיסי במיגור התרבותי הוא שמוסדות התרבות הם האחראיים על התוכניות שלהם. אך לא מתקבל על הדעת, שארגונים ואמנים המאופיינים ביהודים, יידחו בגלל הקשר שלהם ליהדות על ידי מוסדות התרבות. לכן חשוב שלמוסדות אלה יהיו הידע והכישורים הנחוצים כדי להתמודד עם הקיטוב הקיים בחברה. המגזר התרבותי הפיץ מערך הנחיות, כיצד להתמודד עם מתיחויות שעלולות להיות קשורות לאירוע תרבותי מסוים. התקיימו דיונים בין משרד החינוך, התרבות והמדע ומשרד המשפטים ובטחון הפנים לאיגוד העיריות ההולנדיות כדי להבטיח למוסדות התרבות גישה ל"משולש המחליט המקומי" (ראשי הרשות המקומית, המשטרה, הפרקליטות האזוריות). הממשלה גם מעניקה סכום חד פעמי של 0.08 מיליון יורו להמשך דיאלוג ושיתוף ידע עם מוסדות תרבות, כדי להבטיח מגזר תרבותי מכליל, פלורליסטי ונגיש.

לחיות ולבטא את הזהות, התרבות והאמונה

לעיתים המארגנים של אירועים ציבוריים אינם לוקחים בחשבון חגים ומועדים דתיים, בנוסף לאלה הנחגגים על-ידי הדת הנוצרית. הממשלה קוראת לרשויות השונות ולקהילה העסקית להתחשב בכך שקבוצות בציבור חוגגות למשל חגים יהודיים ומוסלמיים, שומרות שבת ונוהגות בהגבלות תזונתיות; יש לתת תשומת לב, בית היתר, לחגים היהודיים, בדומה ליוזמות הנהוגות ביחס לחגים אחרים. בכל מקרה יש לאפשר לעובדים לבחור באיזה יום בעל חשיבות דתית הם לוקחים יום חופש, ולא להגביל את ימי החופש רק לחגים נוצריים מוכרים. הממשלה מבקשת זאת גם ממשרדי הממשלה השונים; בנוסף שר החינוך, התרבות והמדע קורא למוסדות חינוך להתנהל בהתאם.

דיאלוגים בין-דתיים ובין-תרבותיים

בהולנד, לצעירים רבים מעולם לא היתה הזדמנות להכיר וללמוד את אורח החיים היהודי. ביהדות יש מנהגים שונים הדומים למנהגים של תרבויות ודתות אחרות, והכרת היסודות האלה יכולה לסייע לשפר את ההבנה והקבלה ההדדיות, ובכך למנוע יצירת דעות קדומות וסטריאוטיפים. כדי לקדם גישה מקצועית בהפצת ההכרה של אורח החיים היהודי והידע אודות היהדות בציבור, מידי שנה 0.1 מיליון יורו יהיו זמינים לפרויקטים כגון "הכר את שכניך" (Leer je buren kennen). ה-NCAB יהיה מעורב בהפניית הכספים האלה.

בסוף 2023, המשרד לעניינים חברתיים ותעסוקה החל לארגן מפגשי דיאלוג בין-דתיים בקרב אנשים צעירים מדתות שונות (יהודים, מוסלמים ונוצרים). המפגשים אמורים להוביל להבנה טובה יותר ותפיסות חיוביות יותר וגם לפירוק סטריאוטיפים שליליים. המשרד יחליט אם להמשיך בפרויקט הזה לאחר סיום הפיילוט באפריל 2025.

שימור המורשת והאמנות היהודית-הולנדית

משרד החינוך, התרבות והמדע מעניק סובסידיה מובנית לרובע התרבותי היהודי, ה-Joods cultureel kwartier, במסגרת חוק המורשת, למטרת קיום פעילויות ציבוריות וניהול ושימור האוסף של המוזיאון היהודי. בנוסף, 80 בתי כנסת (לשעבר) ו-71 בתי קברות יהודים, הוכרזו כמבנים ואיזורים רשומים, כדי שניתן יהיה להגן עליהם וכדי שבעליהם יהיו זכאים לתמיכה כלכלית, על מנת לשמר אותם. מידע על מורשת יהודית זמין בסוכנות למורשת תרבותית (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

האמצעים המוזכרים לעיל אמורים גם לעזור ליישם את חוק סטופר (Stoffer)⁵⁰. החוק הזה מבקש מהממשלה לעבוד יחד עם ה-NCAB, כדי לנסח הצעה כיצד לשמור על אורח החיים היהודי. האסטרטגיה הזו היא גישה רב-שנתית, בה הממשלה, יחד עם ה-NCAB, יבחנו מידי שנה את האפקטיביות של האמצעים המופעלים וישקלו אפשרויות לתגבורם בעתיד.

⁵⁰ Parliamentary Papers II, 2024-2025, 36651 nr. 16.

נספח:**תיאום האסטרטגיה ללוחמה באנטישמיות**

בהתאם לתוכנית הממשלה, בסתיו 2024 הממשלה בשיתוף ה-NCAB (המתאם הלאומי ללוחמה באנטישמיות), ובתיאום שר המשפטים ובטחון הפנים תנסח אסטרטגיה לאומית כדי להרחיב את ההתמודדות עם האנטישמיות. כמוזכר במכתב לפרלמנט מ-23 באפריל 2024⁵¹ המתאם הלאומי ללוחמה באנטישמיות, כיועץ מיוחד לממשלה, משחק תפקיד קריטי בכלל ההתמודדות עם האנטישמיות, ומייעץ אודות המדיניות הנדרשת ויישומה.

באסטרטגיה זו, אנחנו קובעים בשם הממשלה כולה ובשיתוף עם ה-NCAB, באילו אמצעים נוספים יש לנקוט במסגרת מיגור האנטישמיות. האסטרטגיה הזו גם מתייחסת לחלוקת כספים נוספים שיהיו זמינים כדי להתמודד עם האנטישמיות, כספים שהופנו לכך במסגרת דיונים קודמים אודות תקציב משרד המשפטים ובטחון הפנים. חלוקת המשאבים נקבעה לאחר התייעצות עם ה-NCAB.

למספר חברי ממשלה (שרים וסגני-שר) הוקנו תפקידים ספציפיים בהתמודדות עם האנטישמיות. חברי הממשלה נושאים באחריות העל בנוגע למדיניות למיגור האנטישמיות בתחום הספציפי שלהם.

שר המשפטים ובטחון הפנים משמש בתפקיד המתאם בנושא האנטישמיות והוא נושא גם באחריות להלחם באנטישמיות בעזרת הדין הפלילי, כלומר לחקור ולהעמיד לדין, באמצעות הפרקליטות הציבורית והמשטרה. שר המשפטים ובטחון הפנים הוא גם שר הפולחן הדתי, ועל בסיס תפקיד זה, הוא בקשר עם הקהילות היהודיות על מנת להבטיח את חופש הדת, יחד עם שר לענייני פנים ויחסי הממלכה.

---

⁵¹ Parliamentary papers II, 2023-2024, 30950, nr. 367.

מכון ה-NCAB, המתאם הלאומי למלחמה באנטישמיות, הוקם ב-2021, והוא נושא בתפקידי ייעוץ, עידוד וקישור. ה-NCAB מייעץ לקבינט הממשלתי, למשרדי הממשלה השונים ולרשויות המקומיות, אודות מיגור האנטישמיות. למטרה זו, המכון מאחד מומחים ומרכזי ידע השייכים לרשויות השונות בנושאי האנטישמיות ודרכי ההתמודדות איתה ויוצר שיתוף פעולה בין משרדי הממשלה השונים וארגונים חברתיים. כך, המכון תומך בתשתית הקיימת ומקדם אותה בהתמודדות נגד האנטישמיות, במסגרת כלל המסגרות השונות השייכות לרשות המבצעת וגם במקומות אחרים בחברה. אחד התפקידים של ה-NCAB הוא לזהות ולהתריע אודות מקרי אנטישמיות: כגוף המהווה נקודת התרעה וקשר עבור הקהילה היהודית הוא מעדכן את שר המשפטים ובטחון הפנים בנוגע לסימנים המתקבלים; ה-NCAB דואג לקיום דיונים תקופתיים עם העיריות שיש בהן קהילה יהודית ובדק ועוקב אחרי אמצעים אפקטיביים לאבטחת השמירה על קהילות יהודיות. ה-NCAB גם בודק בשרשראות השונות המטפלות במקרי אנטישמיות היכן הטיפול בהתראות "נתקע" כמו גם בודק ומייעל את תיפקודה של שרשרת הטיפול במקרי האנטישמיות בשלמותה; ל-NCAB יש קשרים עם עמיתים בשדה הבינלאומי, כדי ללמוד מניסיונם במטרה לאמץ אמצעים וצעדים יעילים, במידת האפשר, ולהוציא אותם לפועל בהולנד.

השר וסגני-השר במשרד החינוך, התרבות והמדע אחראים על החינוך, האמנציפציה והתרבות. הם תומכים בצורה פעילה בלימודי השואה ונושאים קשורים, במוסדות החינוך ומחוצה להם. הקידום הפעיל של לימודי האזרחות גם הוא באחריותו של משרד החינוך, התרבות והמדע, וזה כולל קידום של ערכים בסיסיים, כגון אי-אפליה, כאשר בתי ספר נדרשים לנקוט בגישה פרואקטיבית, למשל כאשר קיימים חששות וסיכונים. המפקח על החינוך מפקח גם על כך. בנוסף, שר החינוך, התרבות והמדע וסגני-השר, יכולים לשאת בתפקיד תומך בהבטחת הביטחון במוסדות חינוך, מתוך הבנה שיש לדאוג להתקדמות המטרות העיקריות של מוסדות החינוך שהן ההוראה, המחקר והחופש האקדמי. שר החינוך, התרבות והמדע אחראי גם על שימור מורשת התרבות היהודית, ומדיניות הפיצוי.

שר הפנים ויחסי הממלכה, בהתאם לאחריות הנובעת מהחוקה ההולנדית, הוא השר המתאם את כלל המערכה נגד אפליה חברתית.

סגן-השר לבריאות, רווחה וספורט הוא השר המתאם את המדיניות בנושא קורבנות מלחמה והנצחת מלחמת העולם השנייה (כולל השואה), בנוסף סגן-השר אחראי גם על מיגור האנטישמיות בספורט. סגן-השר להשתתפות ושילוב חברתיים מתמקד במניעת אפליה על בסיס מוצא, דת או צבע העור. השר לעניינים חברתיים ותעסוקה מעורב בהתמודדות עם אנטישמיות בשוק העבודה. השר לענייני חוץ מייצג את הממשלה ומדיניותה בחו"ל, ובכלל זה ביחס למלחמה באנטישמיות.

ה-NCAB יהיה גם בעל השפעה רבה ביישום האסטרטגיה של משרדי הממשלה השונים וייעץ למחלקות השונות של משרדי הממשלה וגופי ממשל אחרים אודות שיפור המערכה.

נספח:

הבהרה פיננסית

האמצעים (והמדיניות) המתוארים באסטרטגיה למיגור האנטישמיות נמצאים תחת אחריותם של שרים שונים. האחריות לאמצעי ספציפי, ולכן גם המימון שלו, נשארים תחת המשרד הממונה על התחום. משרד המשפטים ובטחון הפנים משמש גם כמשרד האחראי לתיאום המדיניות בנושא האנטישמיות, וה-NCAB פועל מתוך המשרד הזה. בהתייעצות עם ה-NCAB, אסטרטגיה זו מתייחסת לכספים הנוספים הזמינים להתמודדות עם האנטישמיות.

סכום של 4.5 מיליון יורו מתקציב משרד המשפטים ובטחון הפנים ישוחרר בצורה מובנית מ-2025, כדי להגביר את המערכה למיגור האנטישמיות. אפשר להשתמש בכספים אלו בכל רחבי הממלכה ההולנדית ותחומי העניין השונים. המחלקות האחראיות במשרדי הממשלה ימצאו דבר ראשון מימון להצעות בתחומי המדיניות שלהם מתוך התקציב שלהן, אך כספים אלו, יכולים גם לתת מוטיבציה ראשונית ליוזמות שעדיין לא ממומנות. בשנים הבאות, יגיעו להסכמות נוספות עם המחלקות הממשלתיות ומשרדי הממשלה, כיצד להשתמש בכספים אלה. ה-NCAB יהיה מעורב מאוד והמטרה תהיה להבטיח בכל זמן שהשימוש בכספים המוקצים יהיה האפקטיבי ביותר. חלק מהכספים ישוחרר כמימון קבוע גם למתאם הלאומי למלחמה באנטישמיות.

הכספים המוזכרים לעיל, ישמשו כדי להגביר את המערכה נגד האנטישמיות. ב-2025, בעזרת הכספים האלה, בין היתר, יתוגברו המודעות ושינוי ההתנהגות בכדורגל, ימומנו פעילויות למחויבות לדיאלוג נגד קוטביות, ותנתן תמיכה לקורבנות יהודיים. בעתיד הקרוב יבדק באם יש מטרות נוספות שניתן לממן אותן מהתקציב שהוקדש למערכה למיגור האנטישמיות.

בית הנבחרים כבר עודכן, במכתב מה-24 ביוני אשתקד, אודות יישום התוכנית הלאומית להרחבת לימודי השואה⁵².

⁵² Parliamentary Papers II 2023-2024, 36272, no. 17.